

Z ukazom št. 119
je predsednik republike
Z. S. 1977 odlikoval
Titove zavode Litostroj
z redom dela z rdečo zastavo

Naš prispevek VIII. kongresu ZK Slovenije

Tematska konferenca ZK Litostroj

Ocena je realna in kaže prizadevanje vseh samoupravljalcev Litostroja za uresničevanje našega družbenoekonomskega položaja v smislu ustave in zakona o združenem delu, zato jo v nadaljevanju članka objavljamo v celoti.

V razpravi so sodelovali tudi ostali razpravljalci. Tovariš Sabol je podal poročilo o odločanju delavcev v TOZD in DS in opozoril na vrste odločitev in interesov pri samoupravnem odločanju v združenem delu, o pogojih za samoupravno odločanje ter o fazah v procesu odločanja in odgovornosti sodelujočih; tovariš Zorec je v svoji razpravi, v kateri se je osredotočil na minulo delo poudaril, da bi komunisti sami morali več prispevati, se več učiti in več dajati navzven; tovariš Gornik pa se je dotaknil informiranja v Litostroju in spregovoril o najbolj perečih problemih, ki se nanašajo na informiranje. V razpravi so sodelovali

Organizacija Zveze komunistov Litostroj je 30. marca 1978 sklicala, v okviru predkongresne aktivnosti, najodgovornejše člane ZK vseh TOZD in DS na prvo **TEMATSKO KONFERENCO**.

Konferenci sta prisostvovala tudi sekretar občinskega komiteja ZK Ljubljana-Siška, tovariš Franc Hribar in namestnik sekretarja mestne konference ZK Ljubljana tovariš Boris Hribar.

Tema konference je bila celovita ocena aktivnosti DPO pri uresničevanju zakona o združenem delu v Litostroju, katero je v uvodu podal sekretar sveta ZK Litostroj — tovariš Vukosav Živkovič.

še tovariš Šlander, ki je spregovoril o planiranju in investicijski politiki ter tovariši Jurak, Vogel in Kos. Na koncu pa sta se v razpravo vključila še sekretar občinske konference ZK tovariš

Franc Hribar in namestnik sekretarja mestne konference tovariš Boris Hribar, ki sta spregovorila o problemih ožje in širše družbene skupnosti ter o vlogi in pomenu družbenopolitičnih organizacij na čelu z organizacijo Zveze komunistov.

RAZPRAVA TOVARIŠA ŽIVKOVIČA:

V okviru programa predkongresne aktivnosti vključujemo to tematsko konferenco z željo, da na njej ocenimo, do kam smo prišli pri uresničevanju Ustave in Zakona o združenem delu, ker je to vprašanje tudi osrednja tema osmega kongresa Zveze komunistov Slovenije.

Tukaj smo se zbrali, da v tem trenutku damo čim popolnejšo oceno rezultatov enoletnega dela in naporov, ki so bili v glavnem usmerjeni v tri temeljna področja, in to: v področje preosnove samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na novih osnovah, priprava in uresničevanje investicijskih programov ter izpolnjevanje planskih proizvodnih nalog, kar pomeni tudi borba za večji dohodek in povečanje produktivnosti. Ta tri vprašanja so v preteklem obdobju bila prisotna v vseh naših aktivnostih in naporih. Zato je prav, da neposredno pred kongresom sumiramo rezultate našega dela in opredelimo izhodišča za programsko usmeritev dela osnovnih organizacij zveze komunistov v Litostroju v pokongresnem obdobju. Dovolite, da v svojem uvodnem referatu na kratko opredelim naša izhodišča pri uresničevanju zakona o združenem delu in opozorim na še odprta vprašanja, ki jih moramo razširiti do decembra meseca tega leta, ko poteče dvoletni zakonski rok za prilagoditev samoupravnih aktov ustavi in zakonu o združenem delu.

Obenem bo ta naša ocena služila našim delegatom za 8. kongres ZKS in 11. kongres ZKJ, da se temeljitejše pripravijo in dajo svoj prispevek k delu in končnemu uspehu 8. kongresa ZKS in 11. kongresu ZKJ.

Samoupravna organiziranost

Pristop k uresničevanju zakona o združenem delu v naši delovni organizaciji temelji na temeljiti pripravi v pripravljalnem obdobju od marca 1976 do aprila 1977. To je obdobje obravnave osnutka zakona o združenem delu na podlagi izdelanih vzporednih analiz o stanju samoupravne organiziranosti in družbenoekonomskih odnosov med temeljnimi organizacijami, zasnovanimi že leta 1972 na podlagi ustavnih amandmajev.

Iztočnice za naš akcijski program na področju samoupravne organiziranosti so bile:

- na podlagi doseženih rezultatov in spoznanih slabosti v štiri-

*Vsem Litostrojčanom
čestitamo ob 1. maju
— prazniku dela*

Revolucionarna pot

Rezultate revolucionarne poti pri doseganju zgodovinskih ciljev delavskega razreda — osvoboditve dela in delavskega razreda ter družbe kot celote, ki jih simbolizira 1. maj, praznik dela, smo slovenski komunisti že osmič pregledali na svojem kongresu. Na njem smo začrtali tudi nove idejnopolične naloge za preobrazbo družbenoekonomskih in družbenopolitičnih odnosov. V teh odnosih se krepi delavcev — samoupravljalčev položaj in njegova vloga, ki jo ne more zamenjati niti država niti sistem ali politična partija, kakor poudarja tovariš Kardelj v knjigi »Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja«, ki je hkrati platforma za XI. kongres Zveze komunistov Jugoslavije.

Priprave za VIII. kongres Zveze komunistov Slovenije so bile zelo temeljite in široke, trajale pa so, vključno s kadrovskimi pripravami, skoraj leto dni. V dvomešni javni razpravi o predlogih kongresnih dokumentov pa so bile vključene najširše množice članstva Zveze komunistov, sindikatov, socialistične zveze, zveze socialistične mladine ter zveze borcev; skratka vsi samoupravljalci v organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih.

Delavci, združeni v temeljnih organizacijah združenega dela v Titovih zavodih Litostroj, smo prav tako sodelovali v množični in ustvarjalni razpravi. S pomembnimi proizvodnimi in samoupravnimi dosežki pa ponovno dokazujemo, da smo dostojni nosilci Titovega imena in odločni borci za izgradnjo novih socialističnih samoupravnih proizvodnih odnosov, v katerih mora biti ustvarjalec — torej delavec v združenem delu hkrati razpolagalec z rezultati svojega in celotnega združenega dela. Organizirane socialistične sile družbene zavesti na čelu z Zvezo komunistov, ki je avantgardna idejnopolična sila delavskega razreda, pa bodo ta razvoj spremljale, ugotovljale rezultate ter predlagale smer nadaljnje množične družbenopolitične akcije, s katero bomo še hitreje in uspešneje dosegali cilje in uresničevali zadane naloge.

J. E.

Uspešen preizkus

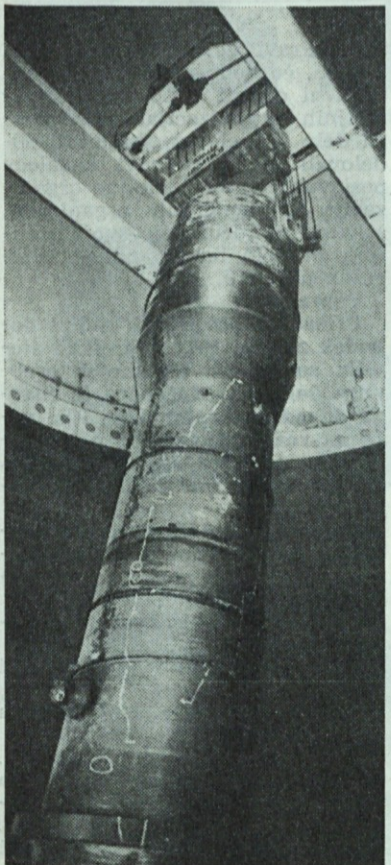
Z gradbišča prve jedrske elektrarne v Jugoslaviji v Krškem je prispela razveseljujoča novica, da je polarno dvigalo, ki je bilo izdelano v Litostroju, uspešno in brezhibno prestalo prve preizkuse. To specialno dvigalo je pri nas naročila ameriška tvrdka Westinghouse, ki gradi jedrsko elektrarno v Krškem. Z našim dvigalom je zelo zadovoljna in se o njem izraža zelo pohvalno.

Kot je znano, je to dvigalo konstruirano za dviganje bremen 320, 80 in 30 ton in je avtomatsko daljinsko upravljano. Montažo dvigala je prevzela Hidromontaža iz Maribora pod nadzorom naših strokovnjakov. Prvi preizkus je bil opravljen 15. marca letos, in sicer z dvigom bremena, težkega 356 ton. Pred pričetkom preizkusa je predstavnik Westing-

housea na sestanku z našimi in drugimi strokovnjaki izjavil: »Če se bo to dvigalo zavrtelo brez napak in problemov, bo to prvo dvigalo v mojem dolgoletnem delu pri jedrskih elektrarnah.«

Toda dvigalo se je zavrtelo in to brez napak in pomanjklivosti, kar kaže na visoko kakovost izdelka in visoko konstrukcijsko sposobnost naših inženirjev, ki so ga popolnoma samostojno skonstruirali. Predvsem pa gre velika zahvala osebjem Hidromontaže in našima sodelavcema — monterjema Miju Stanku in Ivanu Repu, ki ju je bil Litostroj določil za nadzornika montaže. Svoje delo sta res poštvalno in strokovno popolno opravila, zato uspeh ni izostal. 5. aprila je dvigalo opravilo tudi prvo delo pri montaži agregatov bodoče jedrske elektrarne. V prisotnosti litostrojskih predstavnikov je dvigalo dvigalo po posebnih tračnicah 336 ton težak parogenerator. Dvig je potekal brezhibno. Vse funkcije dviganja so potekale nemoteno, kar dokazuje visoko kvaliteto in odlično tehnično rešitev žerjava, ki je rezultat združenega dela kolektiva projektantov in delavcev Litostroja. Po izjavah inženirke Radmile Kovač inženirja Boruta Lenarta, ki sta kot predstavnika IRRP prisostvovala dviganju parogeneratorja, je dvigalo začelo obratovati ob 10. uri dopoldne. Ves postopek dviganja je trajal šest ur in v tem času ni bilo opaziti nobenih pomanjklivosti in je vsa operacija dviganja potekala brezhibno. Ob tej priliki se je predstavnik Westinghousea Berg Soderquist še posebej zahvalil za uspešno sodelovanje z Litostrojem in izrazil zadovoljstvo nad visoko kvaliteto dvigala. To je velik uspeh Litostroja in spodbuda za nadaljnje uspešno delo na tem področju.

Alojz Novak

Dviganje parnega generatorja
JE Krško

letnem obdobju delovanja temeljnih organizacij dograditi naše samoupravne družbenoekonomske odnose v skladu z določili ZZZ, ki celovito ureja z ustavo opredeljen samoupravni položaj delavcev in predstavlja mejnik v graditvi samoupravnih socialističnih družbenih odnosov.

- V celotni koncept novih družbenoekonomskih odnosov vgraditi naš razvojni program, ki smo ga sprejeli s srednjeročnim planom 1976—1980 na podlagi zakona o temeljnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in kateri predstavlja novo etapo v razvoju Litostroja po tridesetih letih uspešnega notranjega izgrajevanja, stabiliziranja proizvodnega programa in prodora na svetovno tržišče.

- Upoštevati objektivne tržne, tehnološke, materialne in kadrovske pogoje za organiziranje temeljne organizacije.

- Upoštevati in samoupravno opredeliti naše specifične pogoje pridobivanja prihodka na principu faze proizvodnje skupnega proizvoda.

- V okviru z zakonom opredeljenih pogojev za organiziranje

temeljne organizacije upoštevati tehnološko zaokrožen proces posamezne faze proizvodnje skupnega proizvoda.

- Iz sestave prejšnjih skupnih služb izločiti prodajo in nabavo in jih organizirati kot temeljne organizacije ter finančno poslovno računovodstvo organizirati v delovno skupnost — posebno finančno službo.

S sprejemom teh programskih izhodišč za uresničevanje ZZZ na zborih delavcev 23. aprila 1977 in potrditvi na referendumu 25. aprila 1977 smo pričeli uresničevati zastavljeni program. Za uresničevanje tega programa je skrbelo posebno samoupravno telo, ki je tudi dajalo pobude, stališča in predloge za iskanje rešitev posameznih vprašanj ter ocenjevalo osnutke samoupravnih sporazumov predno so šli v javno obravnavo. Po enem letu, ko zaključujemo ta program z registracijo temeljnih organizacij in odpiranjem žiro računov temeljnih organizacij pri SDK, lahko ugotovimo, da je zastavljeni program bil zelo zahteven tako po številu sprejetih

(Nadaljevanje na 7. strani)

SKUPNA SEJA DELAVSKEGA SVETA DO

28. marca je bila skupna seja dosedanjih in novoizvoljenih delegatov delavskega sveta naše delovne organizacije. Predsednik delavskega sveta Franc Gregorič je na začetku podal poročilo o poteku volitev delegacij za zbor združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in samoupravne organe TOZD, DO in SOZD. Priprave na volitve so bile izvršene v sprejetem rokovniku na pravih kandidacijskih postopek.

Glasovanje je potekalo nemoteno, volilna udeležba je bila zelo visoka — 92,04 %, neveljavnih glasovnic samo 4 %. Izvoljenih je bilo 779 delegatov. Predsednik delavskega sveta je podal poročilo o dosedanjem delovanju delavskega sveta, ki smo ga že objavili v 2. številki Internih informacij, poročili pa sta podala tudi predsednik upravnega odbora Vladislav Krošelj in predsednik konference sindikata Miro Podbevšek.

Delegati delavskega sveta so soglasno potrdili predlog kadrovske komisije pri konferenci sindikata Litostroj za izvolitev predsednika in namestnika delavskega sveta delovne organizacije in komisije, njihove predsednike in namestnike. (Imena so bila objavljena v Internih informacijah). Na tej seji je generalni direktor Marko Kržišnik na kratko spregovoril o trenutnem položaju in perspektivah naše delovne organizacije:

»Za razvoj tako velike delovne organizacije, kot je Litostroj, je zelo pomembno, da si s širokim in kvalitetnim programom zagotovimo ime v svetu. Še posebej pa

je to težko pri individualni proizvodnji, kot je naša. Izrednega pomena je, da smo si ime ustvarili z lastnim znanjem in naše proizvode razširili povsod po svetu. Naš uspeh ponazarja podatek, da smo prodali naše izdelke kar v 55 državah po celem svetu in tako uspeli z našimi projekti. Značilno je, da pri tem tudi nismo občutili krize, ki je v zadnjih letih vladala v svetu, saj smo imeli toliko naročil, da smo jih komaj zmožli narediti.

V tem času smo opravili tudi prvo fazo rekonstrukcij, ki morda niso tako vidne kot bodoče, vendar prav tako pomembne. Zelo pomembna je bila rekonstrukcija v livarnah, s katero smo prešli na čisto nov tehnološki postopek izdelovanja odlitkov. Močno smo modernizirali tudi strojni park v obdelavi. Modernizacija v tako kratkem času in v takem obsegu pa je redka tudi v tujini. To so nam izpričevali številni komentariji nekaterih tujih obiskovalcev, ki tovarno dobro poznajo in so zato lahko spremljali našo preobrazbo. Nekateri modernizacije smo izvedli tudi v orodjarni, naj-

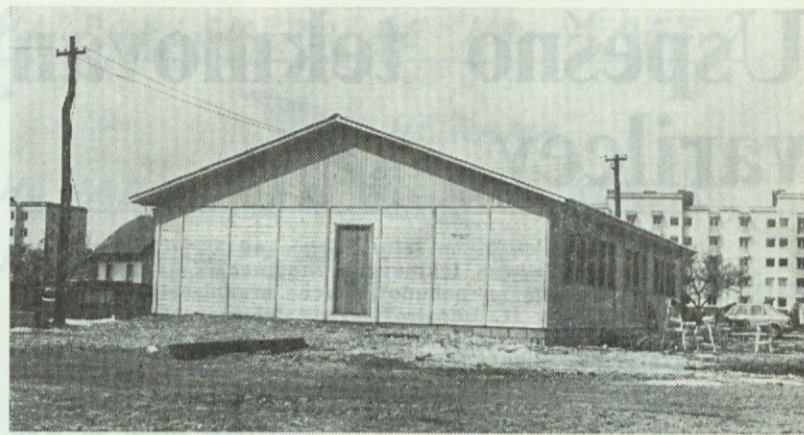
manj pa v pločevinarni, zato moramo tu stanje izboljšati.

V času menjave mandata delavskih svetov pa stoji Litostroj pred največjo modernizacijo doslej. Zastavili smo si tako smel program, da bo po njegovi uresničitvi Litostroj zadosti velik še vsaj za naslednjih 20 let. Tako je tudi prav, saj smo sami lahko sprevideli, kako bogato se nam je obrestovala velikopotezna gradnja Litostroja že ob njegovi ustanovitvi.

Začeli smo že z gradnjo objekta, s čimer bomo razširili našo proizvodnjo viličarjev. V istem obsegu bomo začeli graditi halo za proizvodnjo preoblikovalne opreme. Temu bo sledila modernizacija livarne jeklene litine, saj bomo nabavili novo talilno peč in uredili primeren prostor za čiščenje ulitkov in preobdelavo ulitkov, kar bo zelo skrajšalo dosedanje delovne faze. Ne smemo pozabiti tudi na modernizacijo v težki obdelavi, kjer nameravamo nabaviti 16-metrski karuzel, za katerega potrebujemo vsaj dva 200-tonska žerjava. Potrebujemo tudi še ovičajni stroj, ki nam bo v pomoč pri izdelavi opreme za cementarne in druge proizvode. Vse te investicije moramo zaključiti v petih letih, takrat bomo našo proizvodnjo zlahka podvojili.

Seveda bo ob tem vloga prodaje še večja, saj bomo nastopali na trgu s toliko več proizvodi.

Naši izdelki, ki smo jih izdelali in prodali, so odlični. Ko jih iz-

Gradbišče TVN je nared za začetek gradbenih del

delamo in predamo kupcu, pogosto tudi ne slišimo več zanje, saj delujejo brezhibno. To uspe le redkokateremu podjetju. Vendar pa se bomo morali truditi, da bo to veljalo tudi še za naprej in za vse naše proizvode.

V preteklem letu smo vsi v tovarni veliko delali pri reorganizaciji naših temeljnih organizacij in pri sprejemanju in usklajevanju potrebnih samoupravnih sporazumov. V prihodnje pa se bomo morali spoprijeti z bolj delovnimi — notranjimi problemi. Veliko pozornost bomo morali posvetiti boljšemu izkoriščanju delovnega časa, saj se pogoji v gospodarstvu vedno bolj zaostrujejo. Razširile so se tudi bazične investicije (ceste, energija, pristanišča), podpirati in sofinancirati moramo socialna, izobrazbena in ostala področja družbene skupnosti. Vse to pa zahteva od nas večje materialne izdatke. Zato je tudi prav, da sklicujemo vse neproizvodne stanke popoldne in tako racional-

liziramo naš delovni čas. Podobno bomo morali poskrbeti za pravilno in točno prihajanje na delo, za porabo točno določenega časa za malico, predvsem pa za točno odhajanje z dela, kar marsikdo pogosto zlorablja. Urediti bomo morali tudi nekaj problemov pri organizaciji dela in dela v proizvodnji.

Najtežji del poti je sedaj že za nami. Dosedanje rekonstrukcije so nas usposobile, da sedaj lahko kupcem ponudimo zares kvalitetne in svetovno priznane proizvode. Z razširitvijo tovarne pa bomo sposobni sprejeti veliko novih delavcev in tako nuditi kruh še mnogim.

Tudi sedaj, ko smo stopili v obdobje kongresov, bomo naše delo resnično lahko izkazali v obliki parole »ČLOVEK, DELO, PRODUKTIVNOST, s tem, ko bomo povečali svojo produktivnost in našo moč.«

M. H.

PREDSTAVLJAMO VAM

NOVE

PREDSEDNIKE

DELAVSKIH

SVETOV

TOZD IN DS

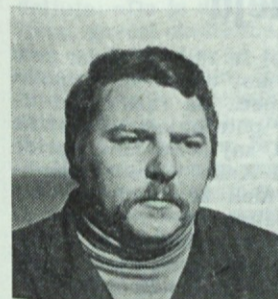
Janez BELIČ
TOZD IRRP

Boris KALČIČ
TOZD PUM

Milan ŠIBELJA
TOZD PZO

Jure VULKAN
TOZD Obdelava

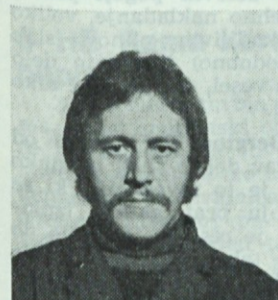
Jože AVBELJ
TOZD Montaža

Janez KRIŽAJ
TOZD TVN

Andrej SEKAČ
TOZD PPO

Valentin ŽAGAR
TOZD Servis

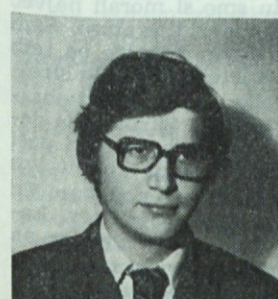
Alfred KRAMER
TOZD Prodaja

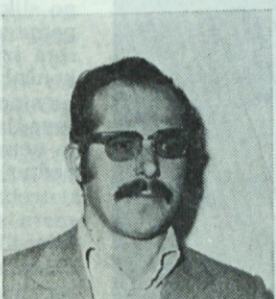
Alda RAZPOTNIK
TOZD Nabava

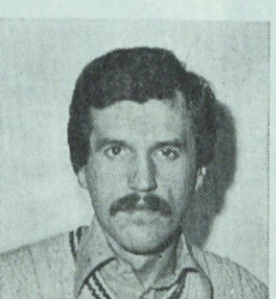
Pavle STUPNIKAR
TOZD IVET

Borut BRULC
TOZD ICL

Janez RUPNIK
DS PFSR

Milan JURJAVČIČ
DS SSP

Anton ROBEŽNIK
TOZD ZSE

3. SEJA KONFERENCE ZKS LJUBLJANA - ŠIŠKA

23. marca smo se sestali člani občinske konference ZKS Ljubljana-Šiška in ocenili predkongresno obdobje v naši občini, spregovorili o idejnopolitičnem pomenu statutarnih sprememb ter sprejeli finančni načrt komiteja občinske konference. Seja je bila v dvorani izobraževalnega centra Litostroj, na njej pa so bili prisotni tudi vsi delegati za 8. kongres ZKS.

Uvodni referat tovariša Hribarja je bil posvečen predkongresni aktivnosti v naši občini, še posebej idejnopolitičnemu pomenu kongresa in statutarnih sprememb. Bistvo statutarnih sprememb, je bilo poudarjeno v govoru, je predvsem v tem, da se z ozirom na razvoj naše socialistične skupnosti v prvem obdobju delegatskega sistema prilagodi tudi zveza komunistov. Dopolnitve statuta torej niso formalno vprašanje, s katerim se ureja delovanje in organiziranje zveze komunistov, ampak pomembna vsebinska idejnopolitična vprašanja, ki so odraz dosežene stopnje družbenoekonomskega položaja delavcev v združenem delu in delegatskih odnosih nasploh. Zveza komunistov mora zato stalno prilagajati svojo organizacijsko strukturo, metode in način dela, da lahko kar najbolj učinkovito izvaja svojo družbeno vlogo. Statut zveze komunistov mora biti tak, da lahko v celoti ustreza vsem razvojnim tokovom naše samoupravne socialistične družbe, kjer je delavec preko delegatskega sistema osrednji element in zato mora razpolagati s pogoji in rezultati dela.

Spremembe so še posebej pomembne zaradi akcijskega povezovanja, ki ne bo temeljilo več na stalnih oblikah povezovanja, temveč bo okrepilo vlogo in mesto osnovne organizacije zveze komunistov, na problemskih konferencah večjih osnovnih organizacij zveze komunistov pa z obliko začasne povezave reševalo problematiko, ki je aktualna na določenem področju delovanja. Posebej je izpostavljena neposredna povezanost osnovne organizacije zveze komunistov z občinsko konferenco zveze komunistov in njenim komitejem. Izhodišče dela vseh članov je torej osnovna organizacija zveze komu-

nistov. S tem se poveča njena vloga in pomembnost, ki jo ima v temeljni organizaciji. To pa zahteva večjo zavzetost vseh članov osnovne organizacije zveze komunistov in članov občinske konference, da bodo nenehno v stikih ter da bodo prenašali problematiko osnovne organizacije zveze komunistov v občinsko konferenco in obratno.

Tudi v Litostroju smo v vseh osnovnih organizacijah zveze komunistov skrbno obravnavali te pomembne dopolnitve in spremembe za kongres, sprejeli določena stališča in oblikovali sklepe. Obravnava je bila v osnovnih organizacijah zveze komunistov v glavnem posvečena enakim problemom. Osnovne organizacije zveze komunistov so se strinjale s statutarnimi spremembami, kar potrjuje enotnost vseh osnovnih organizacij ZK in pravilnost nadaljnje usmeritve razvoja Zveze komunistov Slovenije.

Ugotovitve in stališča osnovnih organizacij ter občinske konference Zveze komunistov Ljubljana-Šiška je potrdil tudi nedavno končani 8. kongres ZKS. Kongres je izpričal popolno idejnopolitično in akcijsko enotnost komunistov. Delo kongresa je v celoti potrdilo želje, stališča in priporočila vseh komunistov in delovnih ljudi, ki so sodelovali v predkongresni razpravi. Borba komunistov in ostalih naprednih sil pa se je po kongresu že začela odvijati v prizadevanjih za spremembo odnosov v svojem okolju na temelju pravih dohodkovnih odnosov. Za to pa ni dovolj le priseganje na samoupravljanje, temveč je potrebno kreativno sodelovanje vseh, da konkretno odgovorimo na vsa vprašanja, ki se pojavljajo vsak dan v proizvodnem procesu, pa tudi drugod, kjerkoli živimo.

Marjan Sigulin

Uspešno tekmovanje varilcev

Litostroj bo v letošnjem letu, točneje od 15.—17. junija organizator republiškega tekmovanja kovinarjev.

25. marca pa smo na pobudo osnovne organizacije sindikata TOZD PZO v IC Litostroj izvedli izbirno tekmovanje varilcev. Pokrovitelj tekmovanja je bila konferenca osnovnih organizacij sindikata Litostroj.

Priprave za tekmovanje varilcev so se začele že v januarju, sama ideja, da se tako tekmovanje izvede pri nas, pa je že starejšega datuma. Pomembnost tekmovanja je sodelovanje in širjenje trdnostnih vezi med varilci, tako na delovnem kakor tudi na samoupravnem in družbenopolitičnem področju.

Za izvedbo tekmovanja je OOS TOZD PZO izvolila organizacijski odbor za izvedbo, ta pa je določil odbore za izvedbo tekmovanja in vse spremljevalne komisije, ki so skrbele, da je tekmovanje potekalo pravilno.

PROPOZICIJE ZA TEKMOVANJE

Na tekmovanju so sodelovali lahko vsi delavci, ki so zaposleni v delovni organizaciji in se ukvarjajo z varjenjem.

Tekmovanje je potekalo v naslednjih panogah:

- plamensko rezanje,
- ročno obločno varjenje in
- polavtomatsko varjenje v zaščiti plina CO₂.

Prijava za tekmovanje je bila na predpisanem obrazcu in je med drugim vsebovala: priimek in ime, leto rojstva, strokovno usposobljenost, kvalifikacijo, delovni staž v stroki (število let) in panoge tekmovanja. Rok prijave je bil 15. 3. 1978.

Ce tekmovalcec meni, da je bil oškodovan, se ima pravico ustno ali pismeno pritožiti odboru za nadzor in pritožbe, vendar pred razglasitvijo rezultatov.

ŠTEVILO TEKMOVALCEV

Ročno obločno varjenje — 21 varilcev

Plamensko varjenje — 6 varilcev

Varjenje v zaščiti plina CO₂ — 6 varilcev

Tekmovanje se je pričelo ob 7. uri z izpolnjevanjem testov znanja. Pred tem so dobili tekmovalci svoje šifre, pod katerimi so tekmovali do konca. Prve šifre so veljale za sam teoretični in praktični del tekmovanja. Ko so gotove izdelke oddali v skladišče, pa so jih predšifrirali v drugo šifro in šele nato jih je dobila v roke ocenjevalna komisija. S tem je bila zajamčena objektivnost pri ocenjevanju izdelkov.

Za šifre sta vedela samo dva člana odbora za pripravo tekmovanja. Zapečateni pisemski ovojnice s priimki in imeni tekmovalcev in obema šiframa pa je imel namestnik konference sindikata, ki jo je odprl šele na podelitvi nagrad.

Ob 8. uri se je pričelo tekmovanje v posameznih disciplinah. Tekmovanje je potekalo brez zastojev in večjih pritožb, zahvaljujoč spremljevalnim komisijam, ki so svojo nalogo opravile zelo dobro.

Tekmovanje je bilo končano ob 14. uri in 45 minut. Takoj po prvih končanih izdelkih je nastopila tudi ocenjevalna komisija, komisija za RTG posnetke ter vodotesnost. Okoli 10. ure pa je svoje ocenjevanje zaključila tudi komisija za teoretični del tekmovanja.

Zbirna komisija je končala svoje delo ob 17. uri in 30 minut ter tako določila vrstni red v stroki po posameznih panogah.

Vzdušje med samim tekmovanjem je bilo izredno, še bolj pa pri svečani podelitvi nagrad ob 18. uri v mali dvorani delavske restavracije.

Nagrade za posamezne tekmovalne discipline so bile:

1. mesto — HOBY varilni aparat ali KLIP-KLAP garnitura
2. mesto — brivnik ISKRA BRAUN SIXTANT
3. mesto — polnilec za akumulator

KONČNI VRSTNI RED TEKMOVALCEV

Ročno obločno varjenje:

TOZD PZO — Rasim Hrustanovič

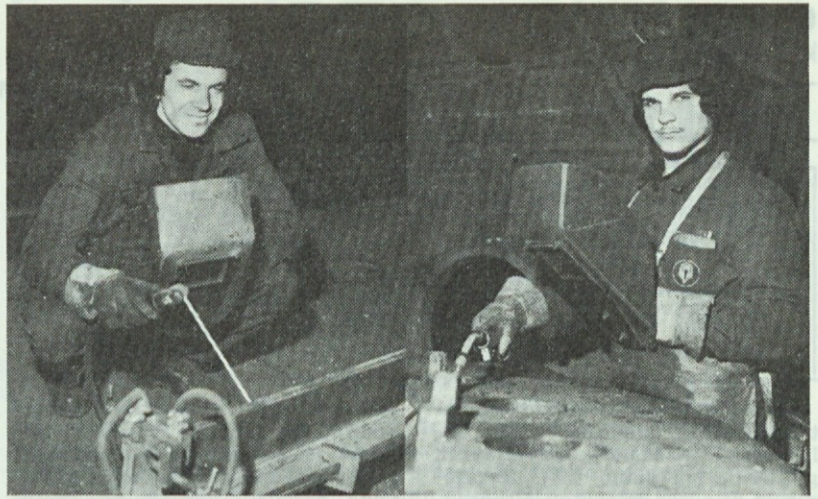
TOZD MONT — Albin Habjan

TOZD PZO — Josip Sokač

Plamensko varjenje:

TOZD IVET — Maks Omerza

TOZD PZO — Jože Urbanija

Rasim Hrustanovič star 22 let, zaposlen v TOZD PZO je bil prvi v ročnem elektroobločnem varjenju in četrti v plamenskem varjenju, Robert ŽAGAR, star 19 let, zaposlen v TOZD PZO je bil zmagovalec v varjenju v zaščiti CO₂.

TOZD MONT — Albin Habjan

Varjenje v zaščiti plina CO₂:

TOZD PZO — Robert Žagar

TOZD PZO Štefan Kovač

TOZD MONT — Albin Habjan

Naj velja naša zahvala vsem, ki so kakorkoli prispevali k odlični organizaciji varilskega tekmovanja: pobudniku tekmovanja OOS TOZD PZO, konferenci OO sindikata DO, ki je prevzela pokroviteljstvo prvega tekmovanja, tovarni Rade Končar, Zelezarni Jesenice, tovarni Iskra Avtomatika, IC Litostroj, članom komisije in tekmovalcem, zmagovalcem.

TEKMOVANJE JE POTRDILO NEKATERE OCENE

Iz analize rezultatov je razvidno, da so tekmovalci dosegli zelo dobro oceno iz samoupravlja-

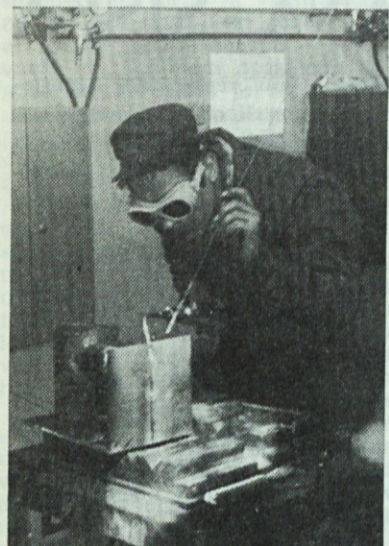
nja, samoupravnih odnosov in varstva pri delu, teoretični del strokovnega znanja je dober, kar pomeni, da je potrebno teoretično znanje vgrajevati v praktično delo.

Kaže, da bomo morali v prihodnje izvesti predtekmovanje tekmovalcev in šele nato zaključni del tekmovanja. Zanimanje je naraslo, diskusije so živahne, pri čemer ne manjka tudi zavisti.

Na republiško tekmovanje kovinarjev bomo prijavili prve tri uvrščene v vsaki panogi, ki bodo zastopali DO Litostroj.

Želimo jim dobro uvrstitev, to pa pomeni tudi možnost tekmovanja v zveznem okviru ob dnevu kovinarjev, ki bo v oktobru.

Mirko Marenče

Albin HABJAN, star 34 let, zaposlen v TOZD Montaža, ki je osvojil drugo mesto v ročnem elektroobločnem varjenju in tretje mesto v plamenskem varjenju

KRITERIJI ZA OCENO USPEHA:

- praktično delo,
- poznavanje teorije stroke,
- poznavanje samoupravljanja v DO in
- poznavanje predpisov iz varstva pri delu.

Največje skupno število točk, ki jih je tekmovalcec lahko dosegel je bilo 1000 točk, in sicer:

— za praktično delo 700 točk (kvaliteta dela, doseg norme, ekonomičnost).

— za test znanja 300 točk (poznavanje samoupravljanja, varstva pri delu, stroke).

Podlage za izračun točk po posameznih ocenjevalnih kriterijih so bili ocenjevalni listi, tabele in diagrami, ki jih je uporabljala komisija pri izvedbi tekmovanja in ocenjevalna komisija za izračun končnega števila doseženih točk.

DISKVALIFIKACIJE IN PRITOŽBE

Tekmovalcec je diskvalificiran v primeru, da poskuša na kakršenkoli nepravilen način dobiti pravilne odgovore pri teoretičnem delu tekmovanja, da uporablja material in delovna sredstva, ki jih organizator ni predpisal za tekmovanje itd.

5000 šarž

Prek grla BBC peči je 30. marca 1978 stekla šarža jekla ki predstavlja mejnik določenega obdobja. Ta jubilej ne pove samo tega, da smo v peči stalili 5000 ton jekla, da smo izpolnili predviden plan, ampak pove mnogo več. Pove nam, da smo ta uspeh dosegli z lastnimi močmi.

Brez inštruktorjev in brez prakse smo jeseni leta 1975 prvič vklopili peč. Iz literature in iz nekaj skopih podatkov, ki smo jih dobili od proizvajalca peči, smo sestavili prve diagrame procesov in s pomočjo njih izdelali prve šarže. Vse je bilo za nas novo. Navajeni smo bili dela s staro EFCo pečjo, kjer je bil postopek dela sorazmerno enostaven in znan, tukaj pa smo se srečali z zahtevnim agregatom, ki zahteva veliko strokovnost delavcev, ki upravljajo z njim.

Za delo na BBC peči smo izbrali delavce, ki so že z dosedanjim delom dokazali, da so sposobni in imajo voljo, da si pridobijo potrebno znanje za upravljanje s pečjo.

Prvi vklop prvega talilca na peči je bil negotov. Kapljice znoja na njegovem čelu niso bile samo posledica sevanja taline v peči, ampak tudi zaskrbljenosti, ali mu bo uspelo izdelati dobro šaržo. Vsi mi, ki smo sodelovali pri teh prvih poizkusih, smo občutili isto zaskrbljenost, spraševali smo se, ali smo dali dovolj pravih napotkov, ali je naše znanje zadostno, se bodo podatki iz literature uresničili tudi v praksi. S tesnobo smo sledili procesu v peči, opazovali instrumente na komandni plošči in upali, da se ne bo zgodilo nič nepredvidenega.

Izdelali smo prvo šaržo, tej je sledila druga in nato vsako uro naslednja. Od prvih začetkov pa do danes je bilo izdelano 5000 ton visoko kvalitnega jekla.

Naši talilci Pavlin, Hočevnar, Istenič, Pivač, Hrovat, Lešnjak itd. so dokazali, da so se naučili upravljati s pečjo in znajo voditi proces v njej. To so dosegli brez prakse v tujih livarnah, zahvaljujoč v glavnem svojemu instinktu in veliki odgovornosti do dela. Ne smemo pozabiti naših zakladalcev in pripraviljalcev vložka. 5000 ton železa so dvignile in prenesle roke

Gračnerja, Mavra, Kovačiča, Jakimova itd. V eni izmeni po 8 ton in to pri temperaturah, ki so daleč nad normalnimi. Kakšen fizični napor je to, ve samo delavec, ki to delo opravlja.

Posebno bi radi poudarili, da ti izkušeni delavci pridobljenega znanja ne hranijo ljubosumno za sebe, ampak ga skupno z delovodji in obratovodji prenašajo na mlade fante, ki se tako vzgajajo v nove topilce in zakladalce.

Povedati moramo tudi, da vse okvare na peči popravljajo naši vzdrževalci, brez tujih strokovnjakov. Kdor pozna zapleten ustroj peči in električnih naprav ve, kaj to pomeni in zna ceniti njihovo delo.

Verjetno se je marsikdo v začetku obratovanja BBC peči in novopremljene livarne specialnih litin vprašal, ali je ta investicija dobro pretehtana, ali nam bo vrnila vloženi denar?

Odgovor je jasen: Izplačalo se je!

Penko Slavko, dipl. ing.

Pogovor z livarji ob jubileju

Ob tem jubileju, nekaj trenutkov po vlitju pettisoeče šarže, smo se zbrali okrog peči in se pogovorili. Obstopili so me FRANC PAVLIN, talilec, ki je bil prisoten že pri vlitvanju prve šarže, SLAVKO BERGINC, obratovodja v livarni in STANKO ISTENIČ, prvi talilec.

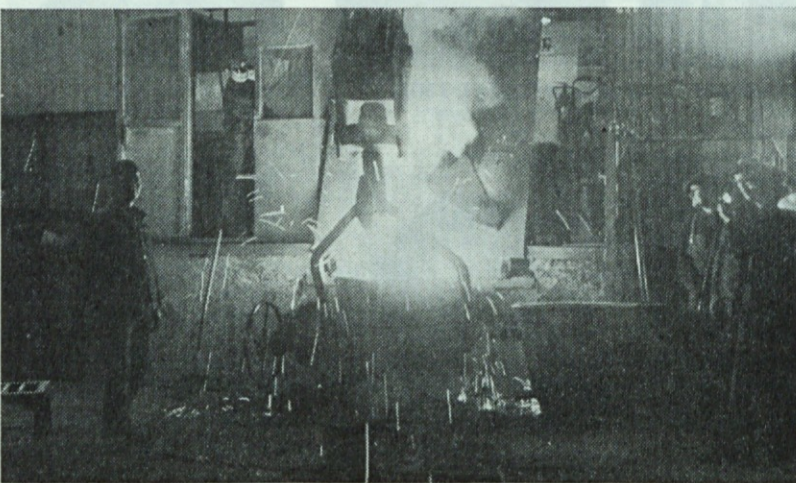
Govorili smo o delu v livarni, ki prav gotovo ni lahko, še posebej ne pri tej peči, izvedeti pa sem hotela tudi nekaj več o jubilejki — peči, ki uspešno obratuje od 4. septembra 1975.

Franc Pavlin: Prvo šaržo smo vtilili ob 25. obletnici samoupravljanja — 4. septembra 1975. Vsi smo se bali, kako nam bo ulivanje uspelo, saj peči prej nismo poznali, vendar se je dobro izteklo. Na začetku so nam manjkale izkušnje pa tudi znanje. Sam sem

talilec sedaj že 28 let, vendar sem delal prej kot talilec na kupolki in EFKO peči. Za razliko od tistega dela potrebujemo sedaj še več znanja, saj hitro lahko pride do napake. Kako je to pomembno, smo videli že kmalu po začetku obratovanja, ko nam je predvsem zaradi neznanja in neizkušenosti »zakuhala šarža«. Prišlo je še do ene nesreče — do manjšega požara, vendar smo ga s pomočjo gasilcev hitro ukrotili. Na srečo ni bilo nobene poškodbe. Čeprav so delovni pogoji precej težki (nenehno nakladanje, veliko zdravju škodljivih plinov, slab zrak in podobno) imam to delo rad in sem vesel, da nam peč tako dobro služi.

Slavko Berginc: Peč nam že od začetka prav dobro služi in lahko rečem, da je to investicija, ki se je Litostroj prav gotovo izplačala. Sicer je res, da je prišlo do okvare že takoj na začetku, ko je bilo nekaj narobe z elektroničo, manjšim napakam pa je botrovalo predvsem naše neznanje in neizkušenost. Ko smo peč dobili, smo jo pravzaprav poznali le po slikah in smo si morali največ pomagati samo z literaturo. Sam sem izučen livar, pozneje pa sem končal srednjetehtnično šolo strojne smeri, tako da sem sedaj obratovodja v talilnici. Skrbim, da delo nemoteno teče, da dela pri peči vedno dovolj ljudi, da imamo vse potrebne surovine in podobno. Tu mora stalno delati 7 talilcev. Lahko jih je tudi manj, vendar pa pride v tem primeru preveč dela na posameznega delavca. Polno delamo v dveh izmenah, po potrebi pa v treh.

(Nadaljevanje na 11. strani)

5000 ŠARŽ V BBC ELEKTRO INDUKCIJSKI PEČI

Slovesna počastitev dela VIII. kongresa ZKS

Začetek 8. kongresa ZKS smo tudi v Litostroju slovesno praznovali. Ob zvokih pihalnega orkestra Litostroj smo se vse člani delovne organizacije in dijaki izobraževalnega centra zbrali pred spomenikom samoupravljanja, ki so ga obkrožili številni transparenti in zastave. Na začetku je mešani pevski zbor Litostroj ob spremljavi pihalnega orkestra zapel Internacionalo, zatem pa je zaželel 8. kongresu ZKS plodno in uspešno delo. V svojem govoru je dejal, da bodo delegati 8. kongresa v naslednjih treh dneh pregledali in ocenili prehojeno pot med dvema kongresoma — obdobje, ki je bilo izpolnjeno z intenzivnim delom ob uveljavljanju ustave in zakona o združenem delu ter izgradnji samoupravnega socialističnega sistema. Cilj vseh prizadevanj je ustvariti takšne samoupravne družbene pogoje, ki jih bodo delavci v celoti lahko obvladovali s svojim delom, kar pa nam je omogočeno, saj sedaj delamo in ustvarjamo v stabilnejših pogojih kot kdajkoli prej.

Omenil je, da smo tudi v Litostroju v tem obdobju dosegli pomembne rezultate na vseh področjih našega dela in ustvarjanja, zato bodo lahko tudi naši delegati kongresu sporočili, da smo pri uveljavljanju zakona o združenem delu zasnovali naše samoupravne družbene ekonomske odnose na novih osnovah.

Zavedamo se, da je prihodnost našega dela odvisna od uresničevanja nalog, ki si jih je naša družba skupno zastavila. Prav v letu kongresov pa smo v Litostroju začeli tudi z uresničevanjem našega razvojnega programa, ki vključuje tako objekte za zdravstveno varstvo delavcev, to je novo ambulanto, kot tudi nove proizvodne hale in izgradnjo novega inštituta za raziskave, razvoj in projektiranje. Ob tem skrbimo tudi za dvig družbenega standarda, vse to pa je rezultat dosežene stopnje razvitosti samoupravnih odnosov in naše pravilne razvojne usmeritve.

Ob koncu pa je tovariš Živkovič še dejal:

»Z današnjim dnevom se vključujemo v akcijo slovenske izdaje časopisa »Komunist« pod geslom »Človek, znanje, produktivnost« v okviru katere komunisti Litostroja skupaj s sindikatom, mladino, samoupravnimi organi in z vsemi drugimi dejavniki v delovni organizaciji začnemo uresničevati široko zastavljeni program na vseh področjih, ki jih akcija zajema. Znanje, produktivnost in delovni človek kot osnovni dejavniki prvega in drugega in kot temeljni nosilec družbenopolitičnih in družbenoekonomskih odnosov so v središču naše akcije. Njen namen je, da vsi skupaj pospešimo ustvarjanje razmer za tesno povezavo znanosti s prakso in prakse z znanostjo — razmer, v katerih se bo znanost posredno in dolgoročno potrjevala na vseh področjih naše prakse. V tem potrjevanju pa se mora izraziti tudi vloga tehnike in tehnologije ter njuni sestavini znanje in kultura.

Skupni rezultat pa mora biti trajen prispevek k nenehni rasti produktivnosti individualnega in kolektivnega dela na vseh delovnih mestih ter na vseh področjih ustvarjanja. Zavedati se moramo, da je produktivnost dela bila in bo sodnica napredka in uspešnosti slehernega posameznika, kolektiva in celotne skupnosti. Za to se moramo v tej akciji enotno lotevati vseh odprtih vprašanj, od katerih je odvisna naša produktivnost in v akcijo pritegniti vse — od človeka in znanja do tehnike in družbenih dejavnikov. Rezultati, ki smo jih dosegli med

dvema kongresoma ZKS na različnih področjih našega dela in ustvarjanja, načrti in akcije, ki jih sprejemamo in uresničujemo sedaj, potrjujejo, da smo do sedaj in bomo tudi po VIII. kongresu ZKS uspešno izpolnili vse naloge, ki jih pred nas postavlja ZKS kot avantgarda delavskega razreda.«

V nadaljevanju prireditve je sekretar osnovne organizacije ZK IVET Marjan Sigulin prebral pozdravno brzojavko, ki smo jo Litostrojčani poslali delegatom 8. kongresa ZKS, za tem pa je ing. Leopold Solc spregovoril o znanju v našem delu. V svojem govoru, ki ga objavljamo v skrajšani obliki, je orisal, kako se tudi pri nas v Litostroju že dolgo globoko zavedamo pomena akcije, ki jo je »Komunist« izrazil z geslom »Človek, znanje, produktivnost«.

Znanje v našem delu

Tako kot našo in vso industrijo sveta je tudi našo delovno organizacijo zajel tok sodobnega gospodarstva z vso svojo silovitostjo in neizprosno. Tok, v katerem je nujno potrebno neprestano izboljševati svoje proizvode in uvajati nove, če hoče delovna organizacija ohraniti svoj obstoj. Tok, v katerem smo spoznali, da je uvajanje novega znanja neogibni pogoj vsakega uspešnega dela. Znanje je tako postalo temelj gospodarskega napredka in s tem materialna osnova družbe.

V svetu zastara vsako leto povprečno petina industrijskih izdelkov. Podjetja, ki jih ne znajo bistveno izboljšati ali nadomestiti z drugimi, neusmiljeno propadejo v konkurenci s podjetji, kjer imajo večji smisel za uvajanje novega. Ta odstotek se iz leta v leto večja in potreba po uvajanju novega znanja v naše delo je tako vsak dan bolj pereča.

V Litostroju imamo dovolj dokazov, da brez izboljševanja proizvodov ni poslovnega uspeha. Mar svojih turbin in črpalk v primerjavi z začetnimi proizvodnimi uspehi nismo dvignili na zavidanja vredno raven, tako po močeh kot po kvaliteti? Enako je bilo s celo vrsto naših ostalih proizvodov. Prav razširitev našega proizvodnega programa na današnji obseg je najboljši dokaz, da smo v Litostroju znali prisluhniti položaju na trgu in ob pravem času uvesti nove proizvode. Brez njih bi naše vsakoletne zaključne poslovne bilance prav gotovo ne bile pozitivne. Končno

ali niso prav sedaj vlaganja v nove proizvodne obrate Litostroja, v katerih bomo z moderno tehnologijo proizvajali talna transportna sredstva, opremo za preoblikovalno tehniko in težko opremo hidroelektrarn in cementarn, nov zgovoren dokaz, da nam Litostrojcem nujnost neprestanega vlaganja novega znanja v naše delo ni neznan.

Samozadovoljstvo — ne samokritika — da!

Samozadovoljstvo nad doseženimi uspehi nas ne sme uspavati niti za trenutek. Posebno ne, ker nekateri pojavi govore, da vendarle ni vse tako, kot bi moralo biti. Naša proizvodnost še ni na potrebni višini in naše cene naraščajo, tako da je vedno težje dobiti nova naročila. V danem položaju je zato — bolj kot zadovoljstvo s seboj — primerna samokritična ugotovitev, da naš delovni čas še ni do kraja izkoriščen in da tudi do uvajanja novega znanja še nimamo povsem zadovoljivega odnosa.

Akcija »Komunist« — gospodarska nujnost

S spoznanjem in priznanjem teh pomanjkljivosti je že napravljen prvi korak k njihovi odpravi. Današnji čas pa zahteva od nas, da napravimo še drugi in bolj pomemben ukrep: odločen sklep, da izboljšamo delovno disciplino in bolj kot doslej z vnašanjem novega znanja v delo dvignemo svojo storilnost.

Akcija časopisa »Komunist« »Človek, znanje, produktivnost« nam daje lepo priložnost. Ta akcija naj našega slehernega delavca — samoupravljalca privede do spoznanja, da v našem družbenogospodarskem sistemu delamo za sebe in da je zato delovna disciplina naša socialistična dolžnost. Akcija naj nas privede do spoznanja, da moramo tvornejše kot doslej odločiti o novem znanju kot neizbežni sestavini sodobnega dela. Končno naj nas preko živahnjšega uvajanja

novega znanja v naše delo privede do večje storilnosti. Akcija za deva torej prav tisto, kar je v sedanjem trenutku najbolj pereče. Akcija potemtakem ni sama sebi namen, temveč gospodarska nujnost.

In s čim bomo povečali našo produktivnost? Kritično se ozrimo na našo delovno disciplino. Vsem nam je jasno, da živimo samo od tistega, kar izdelamo in prodamo. Vsak za sebe tudi dobro ve, ali s svojim delom prispeva k večji proizvodnji, ali jo morda z ne dovolj marljivim delom le draži. Zato vsak izmed nas tudi prav dobro ve, kaj mu je treba napraviti, da bo naša produktivnost v prihodnje večja.

Se pomembnejše za našo produktivnost pa je znanje.

— Ali je naša delovna organizacija dovolj na široko odprla vrata znanju in razširila ter zglala

dila poti, po katerih naj prihaja znanje v naše delo?

— Ali na svojih delovnih mestih v resnici uporabljamo vse tisto znanje, s katerim vsak naš delovni človek že razpolaga?

— Ali dovolj izkoriščamo tisto znanje, ki ga dajejo šole?

— Kakšen je naš odnos do znanosti, ki je sposobna ustvarjati novo znanje in ali znanost tudi gojimo in podpiramo?

Nato je tovariš Solc opisal poti, po katerih prihaja novo strokovno znanje v našo proizvodnjo. Navedel je naše dosedanje dosežke in uspehe, kritično osvetlil pomanjkljivosti in nakazal ukrepe, ki jih bo potrebno uvesti v okviru akcije, da bo novo znanje še živahnjše dotekalo v delo in zviševalo našo proizvodnost. (Ta del govora, katerega jedro podaja današnja tabela o inovacijski

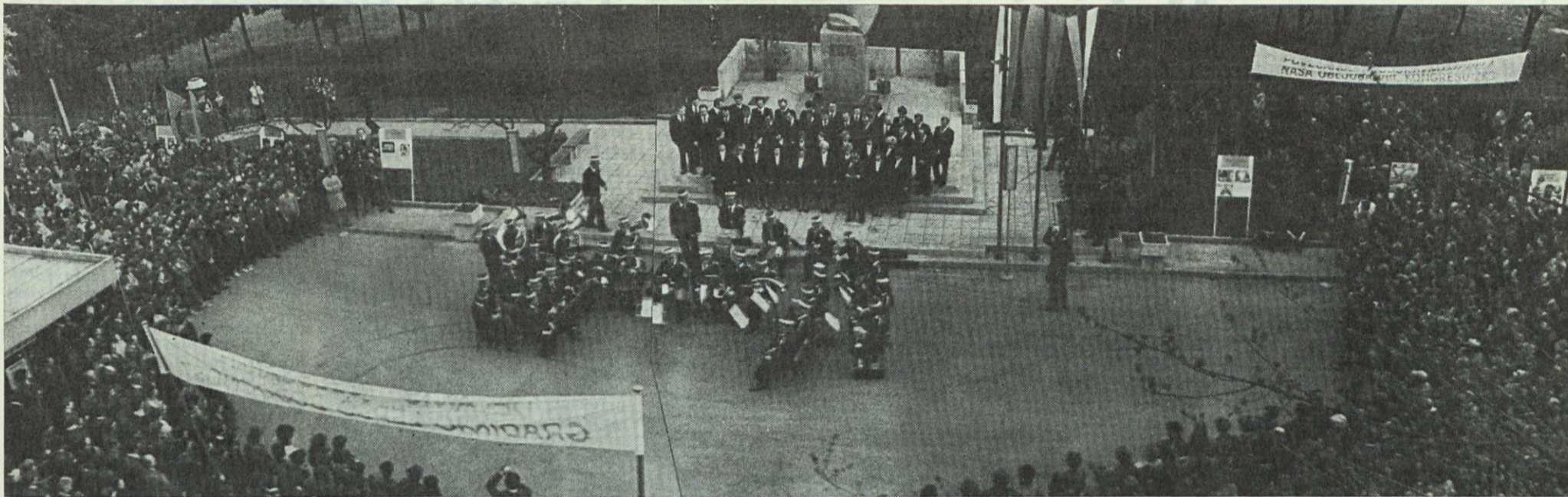
Začetek dela VIII. kongresa zveze komunistov Slovenije smo slovesno proslavili tudi v Litostroju

INOVACIJSKA STRATEGIJA LITOSTROJA PO KATERIH PRIHAJA NOVO STROKOVNO ZNANJE V NAŠO PROIZVODNJO

vir novega znanja	dejavnost, ki pospešuje in posreduje znanje proizvodnji	rezultati
presežno znanje delavcev, ki imajo poklicne dolžnosti inoviranja	množična inovacijska dejavnost ob razpisovanju odprtih proizvodnih vprašanj in nagrajevanju predlagateljev	— koristni predlogi — tehnične izboljšave — izumi in patenti
znanje strokovnih šol	— neprekinjeno vključevanje v delo mladih, strokovno izobraženih delavcev — študij ob delu — usklajevanje učnih programov s potrebami združenega dela	stalno bogatenje znanja
domača znanstveno-raziskovalna dejavnost	poklicna inovacijska dejavnost: — raziskovalno-razvojno delo v tozd Institutu za raziskave, razvoj in projektiranje ob sodelovanju delavcev iz drugih tozd LITOSTROJA — sodelovanje z raziskovalnimi inštituti in znanstvenimi ustanovami izven LITOSTROJA	— tehnične izboljšave — izumi in patenti — sklenjena inovacijska veriga od znanosti preko razvojnega dela, projektov, delavniške dokumentacije in prototipov do proizvodnje
skupni raziskovalni program raziskovalne skupnosti Slovenije	— sporočanje Raziskovalni skupnosti Slovenije tistih raziskovalnih potreb, ki ustrezajo merilom za vključitev v skupni raziskovalni program — vodenje projektov sodelovanje pri njihovem izvajanju	splošni napredek strojništva kot prednostne gospodarske dejavnosti
tuje znanje	menjava znanja s tujino z aktivnim sodelovanjem na mednarodnih znanstvenih posvetih nakup tujega znanja (licence, know how) (Litostroj uporablja le izjemoma!)	pospešeno napredovanje lastnega znanstveno-raziskovalnega dela proizvodnja po tuji tehnologiji z obveznostmi in omejitvami, ki jih prinaša nakup tujega znanja

Razstava inventivne dejavnosti

Veličastno je zazvenela Internacionala v skupni izvedbi pihalnega orkestra in mešanega pevskega zbora

Pozdravna brzojavka 8. kongresu Zveze komunistov Slovenije

Ob pričetku dela 8. kongresa Zveze komunistov Slovenije delavci Titovih zavodov Litostroj pozdravljamo delegate in želimo kongresu uspešno in plodno delo.

Kongres bo ocenil dosedanje delo in dosežke pri uveljavljanju ustave, zakona o združenem delu in razvoju političnega sistema socialističnega samoupravljanja ter začrtal nadaljnje akcijske naloge komunistov in vseh delovnih ljudi Socialistične republike Slovenije.

Delavci Titovih zavodov Litostroj, zbrani na svečanem zboru, obljublamo, da bomo tako kot doslej, tudi v bodoče vložili vse svoje sile za uresničitev naših delovnih in vseh akcijskih nalog, ki jih bo sprejel 8. kongres Zveze komunistov Slovenije.

Delavci Titovih zavodov Litostroj

strategiji LITOSTROJA, bomo objavili v prihodnji številki.)

Ob zaključku pa je tovariš Solc povedal še naslednje:

Odločamo o ustvarjanju in uporabi znanja

Z zadovoljstvom lahko ugotovljamo, da nam daje ustava pravico in dolžnost, da polno odločamo tudi o znanosti kot dejavnosti izrednega družbenega pomena. Na ustvarjanje in uporabo znanja znotraj naše delovne organizacije vplivamo in odločamo v samoupravnih organih. Na znanstveno-raziskovalno dejavnost zunaj naše delovne organizacije pa sleherni naš delovni človek lahko vpliva in odloča preko delegatskega sistema v samoupravno organizirani raziskovalni skupnosti. Ta ima na občinskem nivoju občinske raziskovalne skupnosti in na republiškem nivoju že omenjene področne raziskovalne skupnosti z Raziskovalno skupnostjo Slovenije kot usklajevalcem. V tej samoupravni organiziranosti je skrbno spoštovano ravnanje med raziskovalci-izvajalci in predstavniki združenega dela kot uporabniki znanosti.

Ob strokovnem znanju ne smemo prezreti znanja o samoupravljanju. Z družbenopolitičnim izobraževanjem in usposabljanjem za delo v samoupravnih organih in delegacijah smo na tem področju že veliko dosegli. V okviru akcije, v katero se vključujemo, pa moramo tudi znanje o samoupravljanju še razširiti in poglobiti. Vsak član našega kolektiva mora to znanje združevati s svojim strokovnim znanjem, kar je vrhuna in dolžnost našega delovnega človeka — samoupravljalca.

Po samoupravnem organiziranju raziskovalne dejavnosti

Znanost ni več monopol posameznikov, niti sama sebi namen. Postala je splošna ljudska lastnina in delovni ljudje se vsak dan zavedamo, kako nujna je v našem delu.

Pred približno 200 leti smo z obveznim šolstvom pričeli odpravljati nepismenost; ne zato, da bi vsi postali pisatelji, temveč da bi z branjem in pisanjem ljudi

Sekretar OO ZK TOZD IVET Marjan Sigulin je prebral pozdravno brzojavko VIII. kongresu ZKS

dvignili na višji kulturni nivo. Dandanes pa je naša prvenstvena dolžnost, da iz sleherne glave preženemo temo neosveščenosti o pomenu znanja v sodobnem svetu; ne zato, da bi vsi postali znanstveniki, temveč da bi vsi naši delovni ljudje mogli zavestno in pravilno odločati o znanju in ga prek delegatskega sistema usmerjati tja, kjer prinaša naši družbi največjo korist, to je v združeno delo.

Ob zaključku izražam globoko prepričanje celotnega kolektiva, da bo akcija »Človek, znanje, produktivnost« v Litostroju uspešna, ker se bo vanjo složno vključilo nad 3000 parov rok in glav.

Ob koncu prireditve sta ponovno nastopila mešani pevski zbor in pihalni orkester, za tem pa so si prisotni lahko ogledali razstavo naše inventivne dejavnosti.

Tematska konferenca ZK Litostroj

(Nadaljevanje s 1. strani)

samoupravnih sporazumov, splošnih aktov in statutih kakor tudi po vsebini, saj z njim celovito normativno urejamo pogoje pridobivanja, razpolaganja in delitve dohodka, medsebojne pravice in obveznosti, medsebojno solidarnost, razvoj vsake temeljne organizacije, predvsem pa ustavni položaj delavca v temeljni organizaciji.

Utrjevanje mesta in vloge delavca v družbeni reprodukciji

Celotna naša prizadevanja pri preobrazbi samoupravnih družbenoekonomskih odnosov je usmerjena v spreminjanje vloge delavca v temeljni organizaciji kot samoupravni skupnosti družbenega dela in življenja. Z vgrajenimi rešitvami v samoupravnih aktih se zagotavljajo pogoji za to preobrazbo v neposredni samoupravni praksi. Delavci v temeljni organizaciji spoznavamo, od katerih dejavnikov je resnično odvisen naš ekonomski in socialni položaj, zato smo v postopku sprejemanja samoupravnih aktov bili bolj angažirani kot kdajkoli poprej. Krepi se naša zavest, da je prihodnost našega dela odvisna od tega, kako bomo z uresničevanjem ustave in ZZZ dosegli samoupravne odnose na vseh področjih, kjer se uresničujemo naši interesi. Na podlagi tega spoznanja smo še kako zainteresirani za uveljavitev družbenih odnosov vzajemnosti in solidarnosti, v katerih moramo odgovorno odločiti o ustvarjanju, pridobivanju in razporejanju dohodka. Pri tem smo delavci Litostroja še posebno zainteresirani, ker smo pri pridobivanju dohodka tesno medsebojno povezani, saj je le-ta odvisen od prodaje skupnega proizvoda na tržišču. Tega se moramo zavedati in presegati svoje posamične in kratkoročne interese ter namesto njih uveljaviti dolgoročne skupne interese. Te skupne interese smo začrtali v našem razvojnem programu in potrdili s samoupravnim sporazumom o združevanju sredstev za financiranje investicijskih programov izgradnje novih kapacitet in modernizacijo obstoječih. Da se uveljavijo resnično odločanje delavcev v temeljni organizaciji, moramo komunisti doseči, da delegati samoupravnih skupin prihajajo na seje samoupravnih organov s stališči, ki so jih izoblikovali delavci samoupravne skupine. Delegat mora tudi povratno informirati samoupravno skupino o odločitvah samoupravnih organov. Da to dosežemo, morajo aktivno delovati vse subjektivne sile v temeljni organizaciji. Potrebno je tudi ustrezno usposobiti delegate za to delo. Prizadevati si moramo, da to usposabljanje ne sme biti formalno, ampak kontinuirno in celovito. V ta namen bo potrebno delegatom nuditi tudi ustrezno strokovno pomoč. Celovito obvladovanje samoupravnega delegatskega sistema znotraj in zunaj delovne organizacije terja tudi organiziranje ustreznega strokovne-

ga organa, ki bi delegatom in delegacijam strokovno pomagal. Stroški za takšen organ se nam bodo obrestovali skozi boljše kvaliteto samoupravnega delegatskega odločanja, na eni strani in skozi prihranek na manjši porabi časa pri pripravi delegata, na drugi strani. Ne smemo, namreč, pozabiti kako razvejan je sedanjí delegatski sistem v Litostroju, v katerem bo delovalo nad 80 posebnih in splošnih delegacij ter konferenc delegacij za zbor združenega dela in skupščine samoupravnih interesnih skupnosti.

V neposredni zvezi z delovanjem samoupravnega delegatskega sistema v naši delovni organizaciji je tudi izgrajevanje celovitega sistema informiranja delavcev in delegatov. Na tem področju smo v zadnjem času dosegli določen napredek, toda še daleč smo od realnih potreb in zastavljenih ciljev.

Samoupravno družbeno planiranje

Samoupravno družbeno planiranje je objektivno pogojeno z neposrednim interesom vseh subjektov družbenega planiranja in dobiva svojo družbenoekonomsko osnovo v dohodku temeljne organizacije. Usklajevanje odnosov in različnih interesov pri usmerjanju družbenega razvoja terjajo, da odgovorno z osebnim izjavljanjem določimo realne smernice in elemente za plane in jih nato v procesu samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja uveljavimo v samoupravnih sporazumih in dogovorih o temeljnih planov ter v planih temeljnih organizacij in planih družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti. Nujno je, da na podlagi srednjeročnega plana in vsakoletnih izvedbenih planov dosledno uveljavljamo srečujoče in kontinuirano planiranje kot dejavniki razvoja. Na vlogo plana se ne more gledati po starem kot planiranje fizičnega obsega proizvodnje, še manj kot planiranje stopnje dobička. Osnovni smoter planiranja v socialističnem samoupravnem planiranju razvojnih ciljev je delovni človek in njegov položaj v sistemu združenega dela, izboljšanje pogojev njegovega življenja in dela oziroma planiranje pridobivanja dohodka z večjo produktivnostjo individualnega in skupnega družbenega dela.

Razvojna politika, ki se opredeljuje s planom, mora biti v funkciji dela delavcev in ne sama sebi cilj. Smisel plana je tudi v obvladovanju tržnih zakonitosti in njihovega stihijskega delovanja, določanje odgovornosti in obveznosti med nosilci planiranja v medsebojnih odnosih za doseganje globalnih ciljev. Preseči moramo mišljenje, da je planiranje zgolj postavljanje nekaterih proizvodnih ciljev znotraj delovne organizacije, neodvisno od razvojnih ciljev temeljnih organizacij in potrebe širše družbene skupnosti.

Srednjeročni plan moramo novelirati, dopolniti in ga oprede-

liti po novih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Izpopolniti moramo tudi metodologijo planiranja. Dosledno uveljavljanje samoupravnega planiranja nam omogoča že dosežena stopnja razvitosti samoupravnih odnosov ter opredeljena vloga plana v sprejetih samoupravnih aktih.

Posebno želim opozoriti na vlogo planske koordinacije proizvodnega procesa skupnega proizvoda po fazah. Ta oblika planiranja mora čimprej zaživeti. V ta namen bo potrebno kadrovsko okrepiti temeljno organizacijo prodaje z ustreznimi kadri, ki bodo kos nalogi. V okviru planske koordinacije procesa je potrebno pripraviti in normativno opredeliti standarde dobavnih rokov, mrežno planiranje nosilcev terminov, medsebojne vplive planske koordinacije procesa in operativnih planov v temeljnih organizacijah ter vzpostaviti učinkovit informacijski sistem.

Dohodkovni odnosi

Izhodišče za urejanje dohodkovnih odnosov v naši delovni organizaciji sloni na spoznanju, da združevanje dela in sredstev temelji v načrtnem in doslednem razvijanju medsebojnih razmerij in soodvisnosti pri ustvarjanju, pridobivanju in razporejanju dohodka. Zato je naša akcija bila usmerjena k opredelitvi dohodkovne in razvojne povezanosti med temeljnimi organizacijami. Specifičnost naše dohodkovne in razvojne povezanosti je v skupnem ustvarjanju prihodka s fazno proizvodnjo skupnega proizvoda, v razvijanju in proizvodnji novih proizvodov, v skupnem riziku pri proizvodnji in prodaji skupnega proizvoda itd. To je pomembno poudariti zlasti zaradi uresničevanja vsebine sporazumevanja in razporejanja ustvarjenega dohodka in razmejiti sprejetih obveznosti in odgovornosti ter iz tega izhajajočih samoupravnih pravic, ki pomenijo dohodkovno spodbudo za večjo produktivnost in ekonomičnost poslovanja v temeljni organizaciji. Hkrati tako opredeljene osnove zagotavljajo, da v njih delavci uresničujemo svoje pravice iz ustvarjenih sredstev, z ustvarjalnimi napori pa krepimo materialne, socialne in kulturne pogoje svojega dela. Sprejeta določila v samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih pri pridobivanju skupnega prihodka so jasna in konkretna zlasti glede:

- medsebojnih odnosov v proizvodnji skupnih proizvodov in opravljanju skupnih storitev,

- načine medsebojnega vplivanja na poslovno in razvojno politiko,

- medsebojnih razmerjih pri zagotavljanju obratnih sredstev za proizvodnjo in promet skupnih proizvodov in storitev,

- pogojev za nastopanje na domačem in inozemskem trgu, pri prodaji skupnih proizvodov in storitev,

(Nadaljevanje na 8. strani)

Seminar v Bohinju

V MLADINSKEM DOMU V BOHINJU JE BILO OD 24. DO 26. FEBRUARJA NA IDEJNOPOLITIČNEM USPOSABLJANJU 80 MLA-
DIH IZ TITOVH ZAVODOV LITOSTROJ.

Komisija za idejnopolitično delo pri koordinacijskem svetu ZSMS Litostroj je v letošnjem letu že v februarju začela z ureditvijo svojega akcijskega programa dela. Pomembne naloge, ki so nas čakale in nas še čakajo v prvem polletju letošnjega leta, so nas silile v organizacijo seminarja že v februarju, in ne kot običajno v aprilu ali celo maju. Ker je bilo v organe samoupravljanja in delegacije izvoljenih precej mladih, je bila ta poteza vodstva učinkovita, saj je seminar dal predvsem tem mladim delavcem novo znanje in določeno podlago, da bodo lahko že v začetku z vsjo zagnanostjo zastavili svoje delo. Seminar pa smo organizirali tako zgodaj tudi zato, ker letos pričakujemo zamenjavo vodstev osnovnih organizacij ZSMS v aprilu in maju. Kadrovska komisija je postavila določene kriterije glede nenehne usposabljanja kadra za nova predsedstva in ožja vodstva osnovnih organizacij ZSMS. Zaradi vseh teh zahtev, ki so bile in so še pred mladimi v letošnjem letu, je bila tudi zahtevnost seminarja večja, kar so potrdili tudi udeleženci, saj skoraj ni bilo prostega časa.

Prvi dan so bili predavatelji predsedniki komisij, ki so dokaj akcijsko pripravili posamezne programe. Naj omenim samo komisijo za LO in DS, ki se že skrbno pripravljajo za zelo zahtevne akcije v letošnjem letu (pohod po poteh partizanske Ljubljane, partizanski pohod po poti spominov in tovarištva v Rog), pa komisijo za idejnopolitično delo, ki je organizirala seminar in ga bo še v jeseni, ob tem pa bo prisotna tudi pri ostalih akcijah. Tudi druge komisije so oblikovale zelo konkretne programe.

Drugi dan je bilo na programu več tem. Prvo »Temeljna obdobja in značilnosti boja za socializem pred drugo svetovno vojno« je poskušal v nekajurnem predavanju opisati **tov. Andrej Anžič**. V njem je podal zgodovino mednarodnega delavskega gibanja do druge svetovne vojne, vzporedno s tem pa razvoj delavskega gibanja v Jugoslaviji. Posebej je poudaril ustanovitve in krepitev komunistične partije Jugoslavije in Slovenije v tem obdobju.

Gregor Berkopec je v drugi temi z naslovom »Uveljavljanje novega sistema družbenega planiranja in uresničevanje srednjeročnih planov« govoril o teoretičnih postavkah za nastanek planov in o časovnem oblikovanju planov. Posebej je razložil razliko med prostorskimi in družbenim planom in pomembnost predvsem prostorskega planiranja v prihodnosti. Najbolj celovito pa je opredelil vsebino planov, cilje in naloge, da bomo plane lahko izpolnili. Ob tej tematiki so mladinci tudi najbolj sodelovali v razpravi in terjali odgovore na konkretne naloge.

Andrej Anžič je bil predavatelj tudi tretje teme »Marksistično pojmovanje razredov razrednega boja in revolucije«. Poglobil se je v bistvo nastanka razredov, za izhodišče pa si je izbral način proizvodnje kot dialektično enotnost, oziroma nasprotje med proizvajalnimi silami in proizvodnimi ovisnimi. Položaj v proizvodnih odnosih opredeljuje namreč pripadnost razredu. Posebej je poudaril, da je razredni boj temeljna gibalna sila v razvoju družbe. Poudaril je tudi zgodovinsko vlogo delavskega razreda in njegove avantgarde kot najbolj osveščenega dela delavskega razreda. »Proletarska revolucija preide v diktaturo proletariata, razredni boj v prehodnem obdobju je še potreben, s tem tudi država. Vendar pa v nadaljnjem razvoju mora država kot institucija oblasti odmreti«, je zaključil svoje predavanje **tov. Anžič**.

V nedeljo je bila na programu tema »Zunanja politika Jugoslavije in mednarodno delavsko gibanje«. **Janez Rogelj** je opisal pred-

vsem načela zunanje politike in mednarodnega sodelovanja SFRJ, ki so izražena v ustavi in programskih dokumentih ZKJ in ZKS. Tu je posebej poudaril medsebojno pogojenost naše notranje socialistične samoupravne usmeritve in nevrščene zunanje politične usmerjenosti. Končal je z mislijo, da je politika nevrščene in mednarodnih odnosih logični izraz našega notranjega družbenega razvoja.

Na zaključek seminarja smo povabili dva delavca iz Litostroja,

HO - RUK brigadirji!

31. marca 1978 je bila v okviru koordinacijskega sveta ZSMS formirana komisija za mladinske delovne akcije in ostale akcije. Komisijo sestavljajo delegati vseh osnovnih organizacij in člani pripravljalnega odbora (podkomisije).

Iz svoje sredine so delegati izvolili izvršilni odbor, ki ga sestavljajo:

— Zeljko Novosel — predsednik — TOZD OBDELAVA
— Fikret Đulović — podpredsednik — TOZD PUM
— Petar Ilić — član — TOZD OBDELAVA
— Vinko Mačković — član — TOZD PT SERVIS
— Janez Zadnikar — član — TOZD PRODAJA

Naloge komisije so stalne in občasne ter obsegajo naslednjo dejavnost:

— vodenje evidence udeležencev prejšnjih MDA;
— evidentiranje možnih brigadirjev, pohodnikov, vodstvenega kadra brigad in akcij ter izvedba brigad, lokalnih akcij in pohodov;
— priprava in usposabljanje brigadirjev in vodstev brigad ter ostalih mladinskih akcij;
— sodelovanje s komisijami pri OO ZSMS, KS in ZPS.

Komisija se bo vključevala v delo in koordinirala aktivnosti na področju mladinskega prostovoljnega dela, mladinskih delovnih akcij, pohodov in drugih akcij ter sodelovala z ostalimi akterji družbenopolitičnega odbora ter s samoupravnimi in izvršilnimi organi temeljnih organizacij, delovnih skupnosti in delovne organizacije. S centrom za MDA pri OK ZSMS Ljubljana-Siška bo v stalni povezavi.

Menimo, da je potrebno obširneje seznaniti mlade in članke DO o pomenu mladinskega prostovoljnega dela. Zavedamo se, kaj MDA pomeni za mladega človeka, saj si na akciji leta pridobi vrline samoupravljalca, vzornega delavca in odgovornega sotovariša.

Mladinska delovna akcija je šola samoupravljanja, je kolektivno odločanje in delo. V njej se krepki bratstvo in enotnost mladih iz vseh struktur delovnih procesov in vseh narodov in narodnosti. To niso le parole, temveč dejstva, ki se uresničujejo v praksi ter mlademu človeku zagotavljajo pridobitev moralno-političnih in delovnih vrednot; le-te se uresničujejo v skladu z novo ustavo SFRJ, statuti ZK in ZSM in so osnova za dosledno izvajanje zakona o združenem delu.

in sicer **tov. Darinka Kolbla** in **Vukosava Zivkovića**, s katerima smo se skupaj pogovarjali o aktualnih problemih proizvodnje, družbenopolitične aktivnosti in samoupravnega delovanja in o nalogah v letošnjem letu kot logičnem preverjanju in izpolnjevanju letnih planov in srednjeročnega plana.

Razprava je bila dolga in bi se še podaljšala, če ne bi imeli predvidenega odhoda v Ljubljano takoj po kosilu. Mladi udeleženci so seminar ocenili zelo ugodno. Vsi so bili mnenja, da je bil vsebinsko in organizacijsko uspešno izpeljan. Mladi so se seznanili z marsikaterim nerešenim vprašanjem in si takega idejnopolitičnega usposabljanja želijo tudi v prihodnje.

Marjan Sigulin

Tematska konferenca

(Nadaljevanje s 7. strani)

● načina usklajevanja stališč v skupnih zadevah,
● načina prevzemanja rizika in oblik medsebojne odgovornosti v pravnem prometu z drugimi,
● razporejanja skupnega prihodka,
● sestave, pristojnosti in načina volitve skupnega organa,
● načina reševanja sporov itd.
Opozoriti moram, da je potrebno do konca leta dodatno podrobneje opredeliti in normativno urediti tehnične in izkustvene normative materialnih stroškov, izkoristka dela in znanja, uporabe tehnoloških zmogljivosti, zaloga materiala in gotovih izdelkov, razširjene reprodukcije, skupne porabe in delitve OD, kot merila za ugotavljanje posameznih stroškov in strukture ustvarjenega dohodka v celoti. To je potrebno zlasti zaradi spoznanja, da izhodišča za določitev cen in cenikov za letošnje leto slonijo na nekem zatečenem stanju, ki ni odraz realnih materialnih stroškov, produktivnosti dela in izkoriščenosti tehnoloških zmogljivosti.

Združevanje sredstev

Menim, da so bistvene spremembe v ekonomskem položaju temeljnih organizacij spodbudile samoupravno združevanje dela in sredstev za izboljšanje pogojev za pridobivanje dohodka na novih osnovah. To je posebno prišlo do izraza v samoupravnem sporazumu o združevanju sredstev za investicijska vlaganja v letih 1977–1982, s katerimi smo se delavci 13 temeljnih organizacij sporazumeli za združevanje finančnih sredstev zaradi njihove racionalnejše uporabe, doseganja boljših rezultatov tekočega poslovanja in hitrejšega razširjanja materialne osnove združenega dela temeljnih organizacij in delovne organizacije kot celote. S samoupravnim sporazumom so skladno z zakonskimi določili opredeljeni: cilji in obseg vlaganja, pričakovani efekti, roki in pogoji, dinamika vlaganj, ustvarjanje skupnega dohodka, udeležba temeljnih organizacij v skupnem dohodku, roki vračanja, način odplačevanja anuitet, medsebojne obveznosti in odgovornosti, prenehanje udeležbe na skupnem dohodku, urejanje medsebojnih razmerij, vloga arbitraže itd.

Delitev dohodka

Poudariti je treba, da se zaradi počasnosti uveljavljanja svobodne menjave dela med materialno proizvodnjo in samoupravnimi interesnimi in družbenopolitičnimi skupnostmi ne more zagotoviti celovito in sočasno odločanje o zadovoljevanju posebnih, skupnih in splošnih družbenih potreb ter o sredstvih za razširitev materialne osnove dela in sredstvih rezerv, kar onemogoča uveljavljanje načela soodvisnosti med gibanjem dohodka in vsemi nameni porabe. To povzroča stalne zahteve za povečanje vseh oblik porabe nad realne dohodkovne možnosti ob hkratnem zmanjšanju možnosti za vlaganje v razširitev materialne osnove dela in izboljšanje delovnih pogojev. Iz tega je izhajala tudi naša opredelitev, da se sredstva za osebne dohodke morajo oblikovati odvisno od rezultatov in doseženih produktivnosti dela in ne pod vplivom tekočih ekonomskih gibanj zlasti življenjskih stroškov. S samoupravnim sporazumom o skupnih osnovah in merilih za delitev čistega dohodka, sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, smo opredelili: način in pogojev pridobivanja in ugotavljanja dohodka, osnove in merila za razporejanje dohodka in čistega dohodka, sredstva za skupno porabo, sredstva za izboljšanje in razširitev materialne osnove dela, sredstva rezerv, osnove in merila za delitev osebnih dohodkov, zajamčeni in najnižji osebni dohodek, osnove za delitev OD iz naslova živega in minulega dela, povečanje dohodka temeljne organizacije in kot osnova za delitev OD, delež OD iz naslova zahtevnosti delovnih nalog, merjenje uspešnosti pri izvrševanju delovnih nalog in opravil, delež OD

iz osnove solidarnosti in delovnih pogojev ter druge prejemke, ki se štejejo v materialne stroške. Toda, te opredelitve več ali manj izhajajo iz osnov in meril, sprejetih že v letu 1976. V nadaljnjem postopku dograjevanja osnov in meril za delitev osebnih dohodkov v letošnjem letu, moramo v le-te vgraditi: ovrednotene opise del in opravil po katalogu del, ovrednotene rezultate meritev delovnih pogojev, realne tehnične in izkustvene norme ter izoblikovati merila za delavčev prispevek, ki ga daje z inovacijami, racionalizacijami in drugimi oblikami ustvarjalnosti pri delu z družbenimi sredstvi, opredeliti njegov prispevek iz naslova upravljanja in gospodarjenja z družbenimi sredstvi, vse pa v neposredni soodvisnosti s celotnim prispevkom delavca k povečanju dohodka temeljne organizacije. V letošnjem letu bo tudi zakonsko opredeljena kategorija minulega dela, ker je to vprašanje vse doslej različno pojmovano in nejasno opredeljevano. Mi smo minulo delo opredelili kot kategorijo ovrednotene delovne dobe. O vseh, še odprtih vprašanjih se moramo samoupravno dogovoriti in izoblikovati konkretne rešitve do konca prvega polletja.

Pri spreminjanju družbenoekonomskih odnosov med delavci temeljnih organizacij in delavci delovnih skupnosti SSP in FPR, ki opravljajo administrativna in druga strokovna dela skupnega pomena, smo dosegli pomemben premik. S samoupravnim sporazumom o svobodni menjavi dela med delavci temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, smo opredelili: vrsto in obseg nalog in opravil, ki jih izvršujejo delavci delovnih skupnosti, osnove in merila za pridobivanje skupnega prihodka in dohodka s svobodno menjavo dela, osnove in merila za delitev dohodka, čistega dohodka in sredstev za OD, neposredni prispevek delovnih skupnosti k povečanju dohodka temeljne organizacije, obseg sredstev za skupno porabo delavcev v delovni skupnosti, medsebojno odgovornost in medsebojna vplivanja, delovne pogoje delavcev v delovni skupnosti itd.

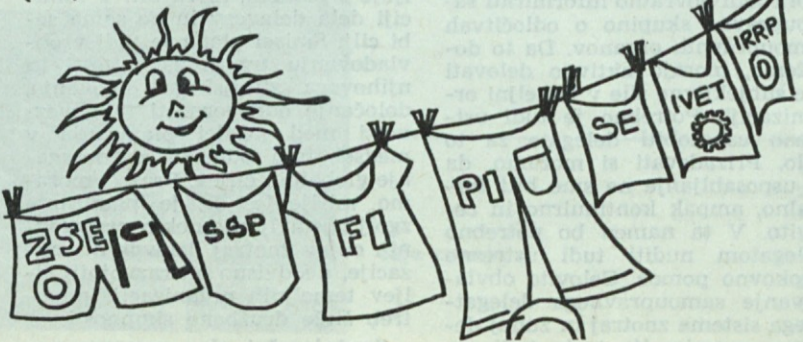
Z drugimi samoupravnimi akti pa so še dodatno opredeljene: pravice, odgovornosti in obveznosti delovnih skupnosti, osnove za

urejanje družbenoekonomskih odnosov v delovnih skupnostih, delovna razmerja, obveščanje delavcev v delovnih skupnostih, delovanje njihovih samoupravnih organov itd. S samoupravnim sporazumom o razdelitvi sredstev, pravic in obveznosti, pa so definirani obseg osnovnih sredstev, ki jih temeljne organizacije dajejo delovnim skupnostim v uporabo in upravljanje, kakor tudi pravica do sredstev za amortizacijo, enostavno in razširjeno reprodukcijo ter sklad skupne porabe. Delavci temeljnih organizacij in delovnih skupnosti morajo z vsakoletnim planom opredeljevati medsebojna razmerja, obveznosti in odgovornosti.

Tovarišice in tovariši, nisem se spuščal v globljo analizo posameznih samoupravnih aktov, ker jih bo praksa potrdila. Poudarim naj, da nas je pri snovanju in oblikovanju konkretnih rešitev vodila želja in čut odgovornosti, da poiščemo čim bolj izvirne in za nas aдекватne rešitve. Koliko smo pri tem uspehi, bo pokazala praksa. Le v praksi preizkušene rešitve bodo imele svoj smisel in vrednost. Naša naloga pa je, da skozi praktični preizkus rešitve nenehno dograjujemo ter izoblikujemo takšne, ki bodo dejanski odraz ustavnih in zakonskih opredelitev položaja delavcev v temeljni organizaciji in delovni skupnosti.

(NE) UDELEŽBA MLADIH NA MDA — NAŠA ŽEHTA *

Janez Zadnikar

NEGOSPODARNA PORABA ENERGIJE

Izredno visoka cena električne energije v mesecu februarju me je spodbudila, da podam vsaj nekatera opažanja in pripombe k njim v zvezi s porabo električne energije v naši tovarni. Z njimi bi rad vsem našim delovnim ljudem v grobem prikazal elektroenergetsko sliko našega kolektiva, saj lahko k boljшему stanju celotnih razmer pripomoremo prav vsi.

Glede na dosedanjo prepočasno izgradnjo novih energetskih objektov in sorazmerno hitro rast instaliranih moči novih porabnikov energetska situacija v naši državi ni najbolj rožnata. Zato so v Sloveniji akcije oziroma priprave zanje, s katerimi naj bi izboljšali učinkovitost porabe vseh vrst energije, ki je pri nas v povprečju manjša kot v številnih drugih deželah.

Tudi naša tovarna je ena izmed večjih porabnikov energije. Na osnovi opažanj in raznih analiz porabe električne energije že dalj časa ugotavljamo, da se le-ta tudi pri nas negospodarno troši. Velika neracionalnost pa se kaže tudi v naši konični (maksimalni) dnevni obtežitvi, saj se giblje med 2 in 8 MW.

Zaradi boljše regulacije in ekonomičnejše porabe električne energije nam distribucijsko podjetje postavlja ostre tarifne postavke oziroma cene.

Znano je, da se je za družbeni sektor cena električne energije zvišala za 29,12%. Ta novi tarifni pravilnik o cenah za prodajo električne energije je stopil v veljavo 1. 2. 1978. Z njim so se razmere za našo tovarno bistveno spremenile. Omenjeni odstotek podražitve se namreč nanaša na optimalno izrabo porabljene energije. Ker pa poraba v Litostroju ni (od neke meje naprej tudi ne more biti) optimalna, se je naša kilovatna ura za mesec februar v primerjavi z mesecem januarjem podražila za 71% (oba meseca sta zaradi iste sezone primerljiva). Zato je nujno, da skrajno resno pristopimo k racionalnejši porabi električne energije. V mislih imamo poleg nepotrebne porabe kilovatne ure tudi enakomernejši odjem (konico), saj je le-ta v I. izmeni občutno večji kot v drugih dveh izmenah in sobotah.

Z novimi tarifnimi postavkami se je torej cena kilovatne ure občutno zvišala. Oglejmo si novo razpredelnico za obračun električne energije:

Napetost	Sezona	Obračunska moč (konica) din/kWh	Delovna energija		Jalova energija	
			VT par/kWh	NT	VT par/kWh	NT
1—35 kV	NS	246,20	48	24	10	5
	NS	123,10	24	12	10	5

V primerjavi s cenami pred podražitvijo je razvidno, da se je cena same kilovatne ure za nekaj par celo pocenila, cena konice pa se je podražila skoraj za trikrat. Za ceno porabljene kilovatne ure je v prvi vrsti merodajna največja konična obtežitev. Iz omenjenih primerjav vidimo, da zajema po novem pravilniku VS (visoka sezona) kar 6 mesecev (januar, februar, september, oktober, november, december) in ne 4 kot prej.

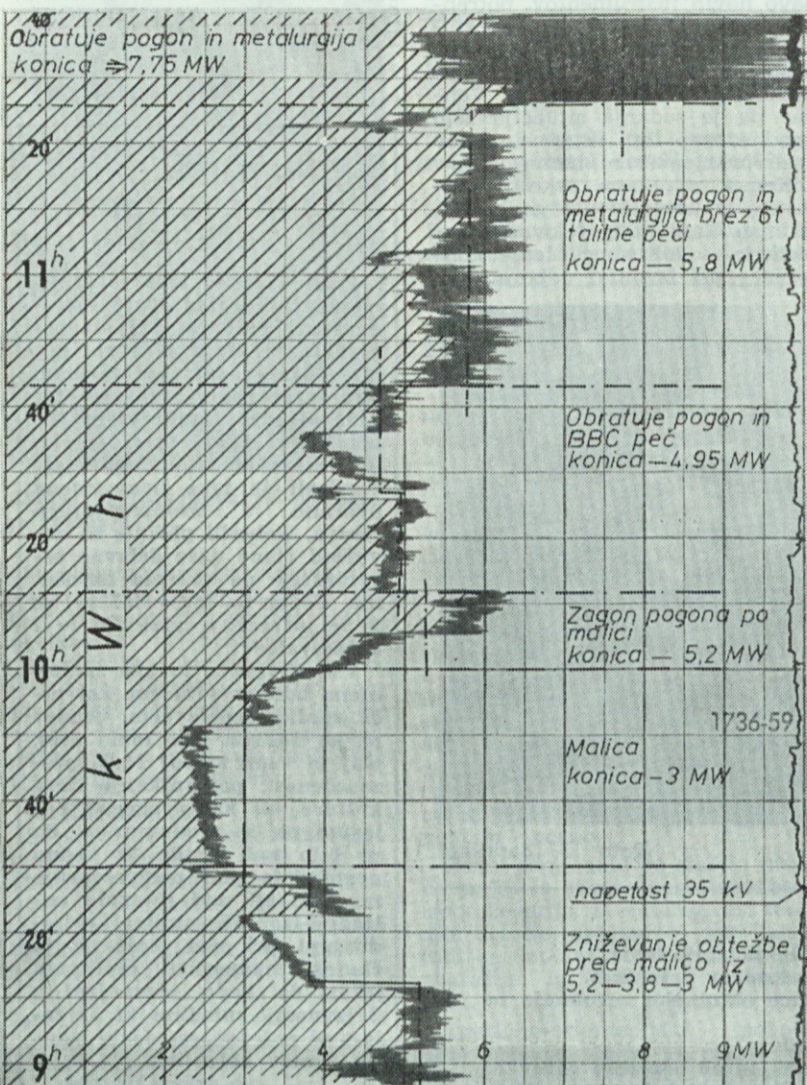
Kaj je VS — visoka sezona? V njen okvir so glede na kritično energetska obdobje zajeti določeni meseci, v katerih je treba, kot je to razvidno iz razpredelnice, energijo plačevati 2-krat dražje.

Kaj je konica? To je tista največja moč ali obtežitev v nekem trenutku (števec jo registrira kot povprečno vrednost v času 15 minut), s katero bremenijo potrošniki električno mrežo. V mesecu februarju je bila 8 MW. S trditvijo, da bi jo lahko ob isti ali celo večji porabi kilovatne ure znižali vsaj na 6,5 MW, bi bil račun električne energije za mesec februar približno 370.000,00 din nižji. V tem primeru cena kilovatne ure na pragu Litostroja ne bi bila 1,44 din/kWh, pač pa le 1,24 din/kWh.

In kako znižati konico? Glede na proizvodni proces obratovanja tovarne je potrebno konico določiti tisto ekonomsko upravičeno

no, da se je v prikazanem času obtežitev gibala med 3 in 7,75 MW. Za obračun električne energije pa je seveda merodajna konica 7,75 MW. Če upoštevamo, da se le-ta v nočnem času in prostih sobotah največkrat giblje le med 1 in 2 MW, lahko zaključimo marsikaj...

Največjo konico (v prvi izmeni) bi vsekakor lahko zniževali tudi manjši potrošniki. Saj ni nujno, da včasih nekateri stroji obratu-

mejo, da ne bi bila motena proizvodnja. V kritičnih dopoldanskih urah bi morali predvsem večji potrošniki upoštevati navodila stikalničarja v komandni postaji. Z drugimi besedami: poleg normalnega rednega obratovanja vseh strojev vsi večji potrošniki (električne talilne in žarilne pe-

či, preizkuševališče črpalk, kalilnica...) ne bi smeli hkrati s polno močjo obremenjevati omrežja. Najlažje pa bi se željenemu cilju približali tako, da bi bili nekateri potrošniki v pogonu ob sobotah in drugih dveh izmenah.

Za boljše razumevanje pojma konice naj služi spodnji diagram obtežitve. Ta zajema obtežitev povprečnega delovnega dne med 9. in 12. uro. Iz njega je razvid-

jejo v praznem teku. Mnogokrat se zgodi, da je po nepotrebnem prižgana marsikatera svetilka, marsikateri električni radiator itd.

Če bomo te nepravilnosti odpravili, bomo porabili tudi manj dragih kilovatnih ur. Da je to mogoče, smo se lahko prepričali ob raznih redukcijah električne energije. V zimskih mesecih smo npr. ob izpadu kakega agregata po zahtevi distribucijskega podjetja 10-odstotno redukcijo oziroma znižanje obtežitve držali le ob discipliniranem najnujnejšem obratovanju teh na videz malih potrošnikov. To pomeni, da naša proizvodnja ne bi bila prav nič okrnjena.

S podobnimi ukrepi lahko prihranimo mnogo dinarjev tudi pri drugih energetskih virih (npr. pri komprimiranem zraku, vodi, ogrevanju itd.).

Vsi skupaj moramo spremeniti odnos do porabe energije in je ne smemo trošiti po nepotrebnem. S tem bomo mnogo prihranili sebi in naši tovarni.

ing. Zoran Brvar

PRIZNANJE SINDIKATA TITOVIH ZAVODOV LITOSTROJ 1978

Konferenca OOS Litostroj, Ljubljana razpisuje na osnovi sklepa z dne 22. 3. 1978 »Priznanje sindikata Titovih zavodov Litostroj 1978«.

OSNOVNA NAČELA RAZPISA:

Priznanje se podeljuje vsako leto ob obletnici Litostroja. Dodeljuje se za uspehe, dosežene v daljšem časovnem obdobju ali za konkretno delo.

PRIZNANJA:

1. Zlata plaketa — za posameznike, delovno skupino ali delovno organizacijo.
 2. Srebrna plaketa — za posameznike, delovno skupino ali delovno organizacijo.
 3. Zlata značka — za posameznike (in sicer največ tri iz posameznega področja, ki je razpisano).
- Kandidate za priznanja lahko predlagajo TOZD, OZD in druge družbenopolitične organizacije, strokovna društva, društva in združenja ter delavci Litostroja.

PRIZNANJA SE PODELJUJEJO:

- a) na področju delovanja v družbenopolitičnih organizacijah,
- b) na področju samoupravljanja,
- c) za uveljavljanje družbenoekonomskih načel v poslovanju,
- d) na področju pospeševanja inventivne dejavnosti,
- e) na področju kulture in telesne kulture,
- f) na področju ostalih dejavnosti.

Vsa ta področja ureja poslovnik.

Predlog mora vsebovati poleg osnovnih podatkov o kandidatu tudi podrobno utemeljitev dela, zaradi katerega se predlaga za podelitev priznanja.

Predložite tudi izjave morebitnih sopedragateljev oz. mnenja drugih organizacij, ki predlog podpirajo. Predlog je treba poslati do 30. 6. 1978 na naslov:

Konferenca osnovnih organizacij sindikata Litostroj,

61000 Ljubljana, Đakovičeva 36.

Obiskali so nas...

28. marca je prispela na obisk v Litostroj 8-članska delegacija ministristva strojogradnje republike Kube pod vodstvom pomočnika ministra ing. Miguela Masiasa. Gostje so si v spremstvu generalnega direktorja dipl. ing. Marka Kržišnika z zanimanjem ogledali naše proizvodne obrate ter se pri tem seznanili s proizvodnim programom in razvojem Litostroja. Ogledu tovarne je sledil razgovor; gostje so se zanimali za sodelovanje na področju proizvodnje opreme za predelavo sladkorja, cementa, industrijskega transporta, žerjavogradnje. Posebej so izrazili željo, da bi Litostroj nudil inženiring pri gradnji livarne jeklene in specialne litine. Ugotovili so, da obstaja tudi velika možnost sodelovanja ter skupnega nastopa na tretjih tržiščih.

V nedeljo, 19. marca je v Slovenijo pripotovala na obisk delegacija KP Kitajske, katero je vodil namestnik načelnika oddelka za mednarodne zveze pri CK KP Kitajske LI YI MANG.

Delegacija KP Kitajske, ki jo je spremljal predsednik komisije CK ZK Slovenije za mednarodne ekonomske in politične stike z drugimi KP Ronald STRELEC in drugi, je 20. marca obiskala tudi Litostroj. S predstavniki naše delovne organizacije so se pogovarjali predvsem o delu komunistov in drugih družbenopolitičnih organizacij, o organiziranju in delovanju samoupravljanja in položaju delavca v združenem delu ter o celotnih dohodkovnih odnosih znotraj in izven naše delovne organizacije.

Po razgovoru so si naši gostje ogledali obdelovalnico in del montažnih obratov.

OBVESTILO O LETNEM DOPUSTU ZA LETO 1978

Kakor vsako leto, bodo tudi letos vsi delavci prejeli odločbe o višini letnega dopusta za leto 1978, določeni na osnovi členov 101 do 108 Samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu. To pomeni, da se za leto 1978 določa letni dopust na enak način in iz istih osnov kot v lanskem letu.

Na osnovi zahtev zakona o združenem delu bomo morali naše samoupravne splošne akte, ki urejajo delovno razmerje, do 11. 12. 1978 uskladiti z določili tega zakona in novega zakona o delovnih razmerjih. Ker bo na osnovi slednjega verjetno prišlo do nekaterih sprememb pri določitvi višine letnega dopusta, bodo na podlagi novega splošnega akta o delovnih razmerjih prejeli še dodatne odločbe za letni dopust za leto 1978 vsi tisti, ki bodo po novem splošnem aktu upravičeni do višjega dopusta kot po dosedanem sporazumu in sedaj izdanih odločbah.

Nov splošni akt o delovnih razmerjih bo predvidoma pripravljen za obravnavo v mesecu maju.

Jana Khalil

Nagradna prvomajska križanka

Že pred časom smo napovedali za 1. maj veliko nagradno križanko, ki jo sedaj tudi objavljamo. Upamo, da vam ne bo delala preglavic in da nam boste čimprej poslali rešitve, saj vas čakajo lepe knjižne nagrade.

Nagrade so naslednje:

- 1. nagrada: GRK (Pierre Rey), dve knjigi
- 2. nagrada: HČI VIHARJEV (Cecil Saint-Laurent), dve knjigi
- 3. nagrada: ARARAT (Lajos Zilahy), dve knjigi

Prosimo vas, da nam rešitve pošljete ali prinesete v uredništvo časopisa Litostroji, najkasneje do 15. maja 1978. Želimo vam veliko uspehov in zabave pri reševanju med prvomajskimi prazniki!

Uredništvo

Kot vsako leto, so tudi letos predstavniki graškega velesejma sklicali tiskovno konferenco, na kateri so nas seznanili z novostmi na letošnjem spomladanskem velesejmu.

Na velesejmu, ki bo od 29. aprila do 7. maja, bo razstavljalo svoje blago 966 razstavljalcev iz 41 držav in preko 1000 razstavljalcev iz Avstrije. Od tujih razstavljalcev je na tretjem mestu Jugoslavija z 82 razstavljalci, ki bodo svoje izdelke pokazali na 600 kvadratnih metrih razstavnega prostora.

Ze po tradiciji bo spomladanski sejem posvečen kmetijstvu ter železarski in jeklarski industriji. Paviljon, kjer bodo razstavljeni v glavnem polizdelki in končni izdelki jeklarske industrije, je zaradi svoje pomembnosti prav na sredi sejmišča, glavna razstavljalca pa bosta VOEST in VEW.

E. L.

SMO PA RES NEMARNI

Drži, včasih smo krivi sami, včasih pa kdo drug. Ampak v tem primeru je krivda obojestranska.

Celo večnost smo se jezili in pritoževali nad našo nesrečno malico, zdaj, ko smo (skoraj vsi) končno zadovoljni, pa smo jo prisiljeni »nalagati« na umazane pladnje. Spraševala sem se, zakaj je vrsta med pladnji in krožniki navadno pretrgana. Malo zato, ker vsi prav počasi izbiramo prtičke in kruh, veliko pa zato, ker skoraj vsi iščemo kolikor toliko čiste pladnje, na katerih vsaj ostankov hrane naj ne bi bilo! No, upajmo, da bo ta zapis pripomogel, da bodo v delavski restavraciji odslej (bolj) pomivali pladnje!

Ozrimo pa se malce tudi na nas, ki hodimo na malico. Pogledjmo, kakšne so naše delovne obleke! Ni potrebno, da so nove, zakrpane niti zlikane, naj bodo vsaj čiste! Ob obilici pralnih praškov in mil najbrž ni nemožne oprati delovnih oblek, pa če so še tako umazane. Vemo, da so tudi dela pri katerih se človek umaže, vendar ni potrebno delavnosti kazati na tak način. Navsezadnje pa je tudi prijetneje malico ob sosedu, ki ga pri težavnem rezanju mesa, lahko brez skrbi dregnesh s komolcem, ali pa brezskrbno sede na stol za tistim, ki je malical pred teboj. Pa tudi to je lepo videti, da si je sosed, ki ima veliko opravka z umazanimi stroji, pred malico roke lepo umil. Tako je torej v delavski restavraciji, kako pa je po obratih?

No, toliko, pa dober tek!
M. H.

MALA ŠOLA NOVINARSTVA

PRAVILO PETIH K IN ENEGA Z

Saj veste: KAJ dobijo Litostrojčanke vsakega 8. marca za darilo KDO postopa okrog (navadno pokvarjenih) avtomatov za kavo KJE se dobi najbolj obrekovana malica KDAJ prihajamo in odhajamo na delo KAKO izpolnjujemo naše plane in naloge in ZAKAJ Litostrojčani 14. v mesecu ne vabijo deklet na zmenke (KAM gredo tisti, ki pišejo take članke)

OBKROVANE KLOBUKOV IN Z. MOD. DODATKOV		TEMAJNA SNOV	OPRAVEK	NEVTRON	PRIDOBITEV, ZBIRALEC NAROČIL	DUŠEVNA OBČUTLIVOST	OMEMBA ČESA	NEMŠKA ISRAJKA NEMEGA FILMA	DUŠIK	IMPERATOR	IME PAPEŽEV	VRSTA POSTELJINE	AMPER	PRAPOR	SLOVENSKI GEOGRAFI MILAN (1933)	ITALIJA	VAS, NASELJE PRI KAFRIH		
1. maj									BREZBOS- NOST		IVAN JENKO LJUDSKA TEHNIKA		ANTON AŠKERC PRIPOMOČ ALPINIST			RECIPA (VZEMI) HE V MAKEDONU.			
SMOTNA ČLOVEŠKA DEJAVNOST (MN.)				IRAZITEV MNENJA UMETNOST SAMO OBRAT JAPON						GR DUNOVITA PRIJATELJ PLEMIŠKI NASLIDV									
TURISTIČNI KRAJ BUZU LJUBLJANE					RIMSKA DVOJKA		TRD ŽLAH AF LES ALUMINIJ				NEKJENI JAGENŠEK GESLO PR. REVOL.			EVENTUENLO			ISBNOVA DRAMA		
VLEČI					SNOVI 18. ČRKA ABECEDE									ZAHOD KONEC SKRAINI KONEC KODNA					
NAEKTR. DELEC ATOMA			NEVTRON		FOTOMCI ŠPANSKIM PRAISEL, ZNAJKA AVTOMOBILA			LOVKA (LJUDSKO) NAŠI RAZGLEDI							VEZNIK			IZRAELSKI PREDOK	
METER	PREBIVALCI TAJSKE GR ČRKA				RAZISKOV. SKUPNOST PERZUA		OŠEBNO OKRASJE TEŽNJE PO IZENAČENJU					ERNEST BRATUŠA PRITOK COLUMBIJE (ZDA)					KRATICA ZA STORNIJE RAZVEDL. TERMOM. NAŠČOBA		
PLOSKOVI MERA	NEM. Ž. IME GRAM				EVROPSKO DRAGOVED MIKROSDOP MAJHAI ENOČELIKI			OŠEBNI, ZAJMEK				VRSTA ŽIVIN ERME KROVNO TKIVO							
SISTEM INDIJSKE FILOZOFIJE		5. MOIZES. KNJIG. PREGOVNO SREDSTVO					RADIJ FOSFOR		HE V ČRNI GORI									SESTAVLA A. ŽORŽ	
				VEZNIK GOZDNA ALI VRTNA RASTLINA				REEK V BRAZILIJI IZLIVA SB V AMAZONKO STRUPENA RASTLINA			RIVAL: TRALEC B. AMERICI				LEVIŠČE PRI OPATIH		TERBIJ		BREGOVI
	ČAS BREZ MIRU (IMNOŽ.)				ŠALA MESTO V BENGALIJI V INDIJANIJI														
		TEODORA			UPRAVNI ORGAN V KRALJEVINI ŠKOTIJA V LONDONU			ITALIJA ZVEZA BOROCEV SLOVENIJE			GR BOG NESREČE BISTVO					OKRAJ ZA BAS VELIKO MESTO NA DOGU ITALIJE		POLMER NARENJ DOSEŽKA	
		MAJHEN DENARNI PRISPEVKE		TUJ DVOGLASNIK IZBRANA STRANICA GEOM LIKA		KNJIGA ZA SLIKE ALI ZNAMKE DEL PREBAVIL					NEMŠKI KENIK JUSTUS VON (1803-1873)								
											DELAVEC VITVAR. UMET. KOV. (KROPA)			ITALIJA IGR ALIDA LITER					
						PODZEK, HODNIK MUTIJA, MOČVIR, BOBER			BOŠ ZDRAVSTVA PRIGREH VETRNIČE										URNA
						PRIPADN. BELE RASE ŽABE				NEMŠKI OS. ZAIM. ODOMBA					KROŠKI VAR PLES RAGARINOLIN OBLISLO (N. PS.)			ZVEČEK SOGLASNIK KOTLIJNA VARIET. BOSTA V MAKEDONU.	
							IZVEDENEC O VINIH PRIKLETO STANOVANJE												JAN ŽIVAL IZ RODU VELILODDV HRV. PESN. VLADNIR
									PESNITEV LJUDSKA REPUBLIKA			ZABOJ ALI KOS ZA ČEBELE KONICA							ARGON GOR. V BOSNI (MED NDR HUDI BOJI)
																			VSOTA DVEH ČLENOV (V NATEHAT)
						N. V ZRN OB ROMAVI TRG. POTEK ZAPADNOST, DOSELOST.													
DROBICI KAMNIN KI JIN VANAŠA VODA							LANKO GOR SNOV (KREŠLO) SESTAV DEL LAVA					DVIGALA TROP. RQD. STROČNIC							VOZČ. DRG. V LUTIN NAŠ TEDNIK
RIBJE JAJČICE					G. TON C. DURA MELODUA (LAT)														
VODIK	ORIEN. PRAŠ ZALASE FR. FILM. IGRALEC			OŠEBJE (V ZAPOS.) NORD															
ITAL. PESNIK KOMEDIJE (1492-1656)																			
SVETILO ZA GAJČANJE SVETLOB. ŠEVANJA					INDUSTR. RASTLINA TATARSKI GLAVAR							KARLOVAC TURŠKI VELIKAŠ							TONČKA MAROLT REDKA TKANINA
SUKANEČ		NIKALNICA		ZBOR ČERKI DOSTOJAN DURO DIKOVIC															
OŠEBNI PRAZNIK					DREVORED														LAT: ANTE MERIDIEM (DOPOL. DNE)
STROKOVNIAK ZA ČASOPIS, RADIO, TELEVIZIO IN DRUGE PROGRAME																			

